

KERKBEHEER

In deze uitgave o.a.:

- Aandacht voor het feit dat Kerkbalans goede doelen ver overstijgt
- Informatie over werken in en voor de kerk zoals tijdens een bijeenkomst in Weert uiteen werd gezet.
- De ingebruikname van de nieuwe kerk in de wijk Drielanden te Harderwijk
- Een eerste in een serie van vijf bijdragen van dr. J.D.Th. Wassenaar in het kader van de revisie van de kerkorde
- Eerste voorlopige cijfers Kerkbalans 2011

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

van hoogeverst architecten

Bureau voor Architectuur en Restauratie
Bureau voor Consultancy
Bureau voor Architectuurhistorie Kariatiden

Van Hoogeverst Architecten maakt plannen voor restauratie, nieuwbouw, onderhoud, herinrichting en herbestemming van kerkgebouwen. Uitgaande van duurzame oplossingen wordt het bouwproces door ons bureau begeleid van ontwerp tot en met oplevering van het werk.

Van Hoogeverst Architecten BV
Westsingel 9 / 3811 BA Amersfoort
T 033 - 463 17 05 / E bureau@vanhoogeverst.nl

www.vanhoogeverst.nl / www.bouwenophistorie.nl

Bouwen tussen heden en verleden

Voorstraat 7 Postbus 3 4233 ZG Ameide Telefoon (0183) 60 66 00 Fax (0183) 60 26 67

Koninklijke Woudenberg is in het bezit van het certificaat Erkend Restauratie Bouwbedrijf

Bedankt Kerkrentmeesters !!!

Dat u ons nomineert als beste leverancier van kerkgeluidsinstallaties...

een POWERVOICE® digitale kerkversterker van CANTOR is nodig als u sublieme verstaanbaarheid van spraak en muziek in uw galmrijke kerkzaal wenst. Predikanten roemen de grote bewegingsvrijheid die zij hebben met onze CANTOR microfoons

dialogo church sound

**T: 040- 2420840 E: info@cantorsound.nl Website: www.cantorsound.nl
Een informatiepakket vraagt u aan via info@cantorsound.nl of ☎ 040- 2420840**

Aanbevolen door kerkrentmeesters als het om tientallen jaren zekerheid gaat

Optimaal sparen? SKG!

PKN kerken kunnen bij Stichting Kerkelijk Geldbeheer sparen, lenen en hun betalingsverkeer regelen. Bovendien biedt SKG Online u de mogelijkheid digitaal betalingen te verrichten. SKG werkt zonder winstoogmerk. Met gunstige rentepercentages en lage kosten voor betalingsverkeer.

Want ons motto is: *Geld van de kerk voor de kerk!*

www.skggouda.nl

KERKORGELBOUWERS

J.L. VAN DEN HEUVEL

vdheuvel.orgelbouw@wxs.nl
<http://vandenheuvel-orgelbouw.nl>

AMSTELWIJCKWEG 44 3316 BB DORDRECHT TEL. 078-6 17 95 40

dekkerdrukwerken

hortensiastraat 10, 8903 JN leeuwarden
 telefoon: (058) 233 00 00 www.dekkerdrukwerken.nl
 u kunt nu ook via onze website bestellen, zie "webdrukkerij"

VOORDELIGE COLLECTEBONNEN

1,00	1,25	1,50	2,00	2,50	5,00
1,00	COLLECTEBONNEN				5,00

VELLEMA TORENUURWERKEN

Vellema Torenuurwerken is al meer dan zestig jaar gespecialiseerd in reparatie, restauratie en periodiek onderhoud van (monumentale) torenuurwerken en klokken. Vellema combineert kennis en respect voor historische- en monumentale waarde met de vele mogelijkheden van toepassing van eigentijdse (automatiserings)technieken.

Kijk op onze website voor meer informatie of bel ons voor een vrijblijvende afspraak: **0518 43 22 99**.

VELLEMA
TORENUURWERKEN

VELLEMA. PASSIE VOOR MENS EN TECHNIEK.

UNETO-VNI

VELLEMA TORENUURWERKEN - GRIENEDYK 48 - HALLUM - WWW.VELLEMA.NL

De kracht in vellen offset.

Roto Smeets

Roto Smeets GrafiServices

Een bedrijf dat vecht voor de successen van zijn klanten. Of het nu gaat om vellen offset, pre-media, nabewerking, pre-distributie of distributie... Superstrong, sharp, safe & fast.

GrafiServices

T 030 - 282 28 22

T 040 - 250 50 00

www.rsgrafiservices.nl

SLOOFF - ORGELBOUW

www.sloofforgelbouw.nl

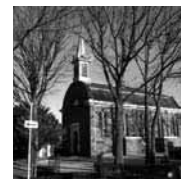
Luijtenstraat 17
2941 CE Lekkerkerk

Tel.: 0180—68 15 62
e-mail: info@sloofforgelbouw.nl

**Nieuwbouw
Restauratie
Stemmen en
Onderhoud**

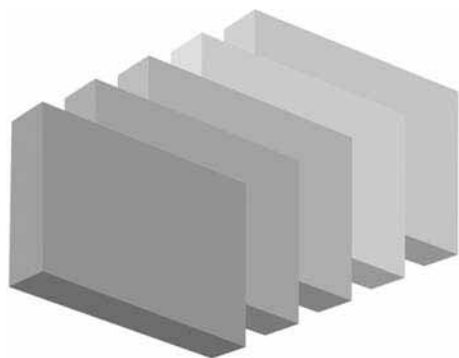
 DEN HOED
aannemers

Den Hoed Aannemers B.V.
Postbus 79
2860 AB Bergambacht
Telefoon : 0182 - 351 225
Email : aannemers@denhoed.nl
Website : www.denhoed.nl

Den Hoed Aannemers uit Bergambacht, ruim 70 jaar een begrip in de bouw. Gespecialiseerd in restauratie en onderhoud van uw kerkgebouw, bedrijfspand of woning.

De ambachtelijke bouw

Advies over verwarming, ventilatie, regeling, verlichting, communicatie en energie voor:

- Nieuwbouw
- Verbouw
- Vervanging
- Klimaat- en vochtklachten
- Renovatie
- Uitbreiding
- Onderhoud

NIAG
**Nederlandse
Installatie
Adviesgroep**

NIAG geeft adviezen voor bijvoorbeeld verwarming en ventilatie van uw kerkgebouw. Het behoud van het orgel, gebouw en het comfort van de kerkbezoeker staan hierbij centraal.

Het Spaarne 37
8253 PE Dronten
Postbus 297
8250 AG Dronten
T 0321 - 38 77 66
F 0321 - 38 77 60
E info@niag.nl
W www.niag.nl

Adviseur:

*Uw advies,
onze zorg!*

KERKBEHEER

Colofon

Dagelijks bestuur VKB

Mr. P.A. de Lange, Mijnsheerenland, voorzitter
Mr. J.G.H. Krajenbrink, Oegstgeest, vice-voorzitter
Drs. C. de Raadt, Bodegraven, secretaris
W.G. Roseboom, Nieuwegein, 2e secretaris-penningmeester
Ing. D.J. van Cuilenburg AA/MA, Leiden, penningmeester
mevr. E.J. Steensma-Dijk, Buitenpost, lid en
M.G.R. Barendrecht, Maassluis, lid

Ereleden

D.G. Bijl, Th.L. van Hazel en
drs. G. van Soest

Redactie

W.G. Roseboom, voorzitter, J.C. Riemersma,
H.L. Roth en R.M. Belder, eindredacteur

Centraal Bureau

Nicolaas Maessingel 271D,
3311 KS Dordrecht
E-mail: info@kerkrentmeester.nl;
Tel. 078 - 639 36 66, fax. 078 - 631 59 49
Website: www.kerkrentmeester.nl

Postadres administratie en redactie

Postbus 176, 3300 AD Dordrecht

Abonnementen

Abonnementsprijs per jaar voor leden van de VKB: 1 t/m 5 abonnementen € 22,- per abonnement; 6 t/m 10 abonnementen € 20,- per abonnement en 11 en meer abonnementen € 18,- per abonnement. Abonnementsprijs voor niet-leden € 25,- per abonnement.
Deze prijzen zijn exclusief 6 pct. BTW.
ISSN 1568-8712

Vormgeving

Grafisch Bureau DUS BV, Rotterdam

Druk

Roto Smeets Grafiservices

Oplage

7.000 ex.
© april 2011

INHOUDSOPGAVE

Veiligheid kerkgebouw heeft blijvende aandacht	123
Kerkebalans overstijgt goede doelen!	124
Kalender voor de kerkrentmeester	125
Activiteiten van enkele afdelingen in 2010	126
In memoriam Willem Henny van Gent	127
Nieuw Handboek Loonheffingen	127
Werken in en voor de kerk	128
De orgelbank	130
Nationaal Restauratiefonds kan kerken helpen	130
Verzekeringen VKB ondergebracht bij Marsh/Mercer	131
Samen bouwen aan kerk Drielanden (Harderwijk)	132
Giften schieten tekort voor protestants Amsterdam	135
Toestemming as verstrooien	135
Geen disco maar school in kerk	135
De kerkorde in revisie (1)	136
Met Kerkebalans het jaar rond	137
Gereformeerde Bond bezint zich op problemen van kleine gemeenten	138
In memoriam ds. T.D. van Soest	138
Dienstverlening aan gemeenten	139
Restauratie Dorpskerk en bouw kerkelijk centrum Leimuiden	141
Eerste voorlopige cijfers Kerkebalans 2011	141
Dronten stoot mogelijk kerk af	142
Naar aan landelijke interieurwacht	142
Verkoop Exoduskerk 's-Gravenhage	142
Passende herbestemming voor Westerkerk van Goes	143
Restauratie kerk Vught onzeker	143
Draaginsignes jubilea	144
Criteria voor toekenning draaginsignes e.d.	144

Mr. P.A. de Lange

De directe aanleiding om over veiligheid in het kerkgebouw te schrijven is het verschijnen van onze brochure "Zorg voor de veiligheid in kerkgebouwen", met een checklist als bijlage. Uw gemeente heeft deze brochure met checklist ontvangen vanuit Dordrecht, maar u kunt uiteraard nog (digitale) exemplaren verkrijgen.

De aandacht voor de (brand)veiligheid van gebouwen in Nederland is in de laatste jaren sterk gegroeid. De rampen in Volendam en Enschede hebben dit in een stroomversnelling gebracht. Hoewel het zelden of nooit voorkomt dat bezoekers van een kerkgebouw het slachtoffer worden van een brand, is er wel met regelmaat sprake van ernstige schade of soms zelfs van gehele verwoesting van een kerkgebouw. De toegenomen aandacht voor de (brand)veiligheid in kerkgebouwen is dus zeker van belang.

Wet- en regelgeving zorgen ook voor kerkelijke gemeenten voor de noodzakelijke eisen voor (brand)veiligheid. Zo geeft de Woningwet aan dat er in het Bouwbesluit technische eisen worden gesteld in verband met de (brand)veiligheid. Diezelfde wet bepaalt ook dat gemeenten in de bouwverordening eisen met betrekking tot het (brand)veilig gebruik van gebouwen moeten opnemen. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van de veiligheid in gebouwen ligt bij de burgerlijke gemeenten. Het belangrijkste instrument hiervoor is de gebruiksvergunning/gebruiksmelding. Voor kerkgebouwen is er in de regel sprake van een verplichte gebruiksmelding. De toezichthoudende rol van de gemeenten zal veelal zijn gedelegeerd aan de plaatselijke of regionale brandweer of de afdeling bouwtoezicht. De betreffende instantie heeft u hoogstwaarschijnlijk al ontmoet in de afgelopen jaren.

Het is natuurlijk niet alleen de aanwezigheid van wet- en regelgeving die de colleges van kerkrentmeesters in beweging moet brengen om te zorgen voor veilige kerkgebouwen. Het gaat uiteraard primair om de veiligheid van de gebruikers en bij (monumentale) kerkgebouwen secundair ook om het beschermen van het eigen bezit en in een aantal gevallen van religieus erfgoed.

Wat nodig is, is een stuk organisatie en binnen het college van kerkrentmeesters periodieke aandacht voor de problematiek van de (brand)veiligheid. In het draaiboek van de gemeente moet de bespreking van de veiligheid een regelmatig terugkerend onderwerp zijn. Resultaten van inspecties en de stand van zaken met betrekking tot verbeterpunten moeten aan de orde komen. De eerder genoemde checklist kan prima worden

Veiligheid kerkgebouw behoeft blijvende aandacht

ingezet voor de eigen visuele inspecties. Van colleges van kerkrentmeesters wordt in ieder geval verwacht dat zij:

- met behulp van deze checklist het kerkgebouw inventariseren;
- aantekenen waar er knelpunten liggen die opgelost moeten worden en waarvoor zij — zoals dat in de brochure is omschreven — een passende oplossing voorstellen; en
- deze passende oplossing tenslotte bespreken met de brandweer.

Het dossier veiligheid in het kerkgebouw is veelzijdig, zo blijkt uit de checklist. Het heeft bouwtechnische aspecten, installatieaspecten, het gaat over blusmiddelen, vluchtwegen, BHV, plattegronden, brandweer etc.

Kortom, een zaak om blijvend aandacht aan te schenken!

TE KOOP:

Kerkelijk Centrum 'de Poort' van de gereformeerde kerk van Urk wordt verbouwd en opnieuw opgebouwd.

Daardoor komen te koop:

- De kerkbanken (13x12 en 26x16 zitplaatsen)
- het liturgisch centrum.

Dit liturgisch centrum bestaat uit de preekstoel, de voorleeskathedr, de doopvont en een avondmaalstafel.

Op de website van de kerk, www.gereformeerdekerkopurk.nl treft u foto's aan:

Nadere inlichtingen worden verstrekt door de heer A. Brouwer tel. 0653 400801, email albertbrouwer@hetnet.nl of K. Buis tel 0623 557623, email klaasbuis@planet.nl

Komt U bij ons kijken of komen wij naar U toe?
Op www.KANTINEMEUBILERING.nl
staan modellen- kleuren-prijzen van stoelen - tafels en kapstok.
Tel. 0183-505085

Centraal Bureau gesloten

Op donderdag 5 mei (Bevrijdingsdag) en vrijdag 6 mei a.s. zal het Centraal Bureau gesloten zijn.

Kerkebalans overstijgt goede doelen!

Mr. Peter A. de Lange

Nu de actieperiode van Kerkebalans 2011 weer een poosje achter ons ligt, kijkt menig college van kerkrentmeesters met belangstelling uit naar de resultaten. Zullen de toezeggingen voldoende zijn om de benodigde financiën rond te krijgen zodat het kerkenwerk, zoals afgesproken was, kan doorgaan. Of zijn de toezeggingen lager uitgevallen waardoor de uiteindelijke opbrengst aan vrijwillige bijdragen dit jaar minder wordt en de plannen mogelijk bijgesteld moeten worden? Het blijft spannend, maar ik ga er graag vanuit dat we begin april a.s. een eerste indruk hebben over het verloop van de toezeggingen van de actie Kerkebalans 2011.

Wanneer ik het aantal publicaties in diverse bladen en kranten overzie, dan constateer ik dat veel media aan Kerkebalans 2011 aandacht hebben besteed. De dagbladers was realistisch in haar publicaties over de inkomsten van de kerken die zich stabiliseren. De stukken die zich in de persmap van Kerkebalans 2011 bevonden, gaven dit beeld ook weer. Tijdens de perspresentatie van Kerkebalans 2011 hield de oud-penningmeester van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (thans lid van het Bestuur van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland), de heer G.L. Westerveld, daarover een glashelder verhaal (zie "Kerkebeheer" van februari 2011 vanaf pagina 48).

Niet meer collecteren voor eigen gemeente

Hij benadrukte daarbij de directe relatie van geld en pastoraat. Ik citeer: *"Voor een plaatselijke gemeente geldt voor mij als ideaal dat voorgenomen beleid financieel door de gemeenteleden meerjarig wordt afgedekt. In de plaatselijke gemeenten, die samen de Protestantse Kerk in Nederland vormen, krijgt de evangelieverkondiging gestalte. De financiering van de kosten, verbonden aan de voortgang van de evangelieverkondiging, mag geen punt van zorg zijn, want dat leidt af van de hoofdzak."*

Maar al te vaak wordt de geldwerving voor de plaatselijke gemeente gezien als geldwerving voor een goed doel. Dat is een plaatselijke gemeente niet. Het evangelie mag plaatselijk verkondigd worden en uitgedragen worden naar een ieder die er van wil horen. Dat moet gefaciliteerd worden en daar is geld voor nodig. De gemeenteleden mogen daarop worden aangesproken en uit dankbaarheid mogen zij hun verantwoordelijkheid nemen, een ieder naar zijn vermogen bij te dragen. Een primaire verantwoordelijkheid van de gemeenteleden is het mogelijk maken van de evangelieverkondiging in de plaatselijke gemeente. Daarom pleit ik voor het afschaffen

van het collecteren tijdens de eredienst voor de eigen gemeente. De gemeenteleden moeten de begroting afdekken met hun toezeggingen voor de komende jaren in het kader van de actie Kerkebalans. Daarover moet het gesprek in de gemeente op gang worden gebracht", aldus de heer Westerveld.

Deze opvatting van hem deel ik geheel, want het gaat bij Kerkebalans om een geloofsappèl in de geest van: "Wat is het ons waard dat nu en in de toekomst de Evangelieverkondiging in de eigen gemeente kan plaats vinden?" Dat is de boodschap van Kerkebalans. De gemeenteleden aanspreken op hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de vraag wat het betekent dat zij lid zijn van onze Kerk. En dat overstijgt de omvang van een bijdrage voor menig goed doel.

En idealiter past het dan ook niet dat tijdens de eredienst gecollecteerd wordt voor de eigen gemeente. Vanuit onze kerkelijke betrokkenheid, vanuit onze opdracht en onze verantwoordelijkheid dienen wij onze gaven te geven aan de noden van mensen in deze wereld, dichtbij en ver weg. Maar — en zo realistisch moeten we ook zijn — ... dit is een ideaal beeld.

De waarde van het persoonlijk contact

In het "OuderlingenBlad" van januari 2011 trof ik een uitstekend artikel aan van mevrouw drs. E.J. Hoebe-de Waard, predikant van de protestantse gemeente te Leidschendam, die een heldere uiteenzetting geeft over de organisatie van de actie Kerkebalans op plaatselijk vlak. Ds. Hoebe: *"Omdat deze actie doorgaans de grootste bron van inkomsten is voor de gemeente, is het van belang Kerkebalans goed te organiseren. Het is goed om voor de zomer inzichtelijk te hebben wie de verantwoordelijke is voor de komende actie Kerkebalans. Zo is er tijd om een groep medewerkers te verzamelen die dit jaar mee willen organiseren". En enkele alinea's verder: "De lopers gaan op pad. Zij zijn het gezicht van de kerk, het persoonlijk contact tussen gemeentelid en gemeente. Daarom is het van belang dat zij niet eenvoudigweg een envelop in de brievenbus stoppen, maar echt contact zoeken met mensen: aanbellen, vertellen waarvoor zij komen en eventueel een toelichting geven. Ook maken ze een afspraak voor het ophalen van de toezegging. Vaste lopers worden gewaardeerd omdat ze herkend worden. In sommige kerken wordt daarom gewerkt met 'buurtjes'. Een gemeentelid brengt in een paar straten door het hele jaar heen alle brieven van de gemeente rond. Zo wordt hij of zij een vast gezicht van de kerk. Niet alleen bij de actie Kerkebalans, ook bij het brengen van een verjaardagskaart, bij contact rondom een geboorte, etc.. Er ontstaat zo een band, waardoor het voor gemeenteleden makkelijker wordt om hun vragen*

te stellen of om opmerkingen te maken”, aldus ds. Hoebe.

Een gedegen artikel van deze predikant, die er nadrukkelijk aandacht voor vraagt dat op plaatselijk vlak op zorgvuldige wijze de actie Kerkbalans wordt voorbereid en wordt uitgevoerd. Een pleidooi waarin veel te herkennen is van wat predikanten als dr. W.H. den Ouden, ds. H.J.J. Radstake en ds. G.J. Robbemond, allen bestuurders van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving en zijn hervormde voorganger, altijd hebben uitgedragen. Zij legden, als het ging over Kerkbalans, het accent op de gewenste pastorale zorgvuldigheid, waarmee bedoeld wordt: een gerichte persoonlijke benadering van de gemeenteleden in de vorm van het “Bringen en Halen” systeem. Want, en dat is ook al vaak genoeg gezegd, pastoraat en geldwerving gaan hier hand in hand.

Onterechte kritiek op methode van Kerkbalans

Maar in de knipselkrant die de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving van de verschillende perspublicaties gemaakt heeft, bevindt zich ook een publicatie van het “Christelijk Weekblad” van 28 januari 2011 van de hand van Arjen Bakker. Onder de kop “Voer actie Kerkbalans gewoon per post” haalt Arjen Bakker uit Leeuwarden uit naar de ‘rompslomp’ van de jaarlijkse actie Kerkbalans. Ik citeer: “Je moet mensen persoonlijk benaderen, anders geven ze niet, zeiden oudere gemeenteleden toen ik (Arjen Bakker) er eens naar vroeg. Dat leek me toen al een vreemde redenatie: voor andere goede doelen krijgen vaste donateurs ook gewoon per post hun acceptgiro?”.

Samengevat komt het artikel van Bakker erop neer dat er voor Kerkbalans nog steeds geen moderne acceptgirokaarten worden gebruikt die per post worden verzonden, maar dat een ouderwetse methode wordt gehanteerd met folders en brieven die Kerkbalanslopers bij gemeenteleden afgeven en later weer ophalen. De gevolgen hiervan zijn, aldus Bakker: ongelegen bezoeken aan mensen die allang niets meer met de kerk hebben, glazige blikken en vervelende opmerkingen aan de deur. Bakker is van mening dat persoonlijke benadering niet beter is, want de vaste donateurs geven toch wel en zij willen de Kerkbalans-enveloppe ook best zelf meenemen naar de kerk. Eigenlijk suggereert het verhaal van Bakker dat de kerk op deze wijze helemaal verkeerd bezig is.

Maar dat is geheel ten onrechte. In het verleden zijn er ook gemeenten geweest die, na de succesvolle acties met het “Bringen-Halen” systeem, het volgende jaar de gemeenteleden per post ging benaderen voor hun bijdrage. Het resultaat was een respons van maar 60 procent. Dat gebeurde maar één keer, want het volgende jaar had men de Kerkbalanslopers weer ingeschakeld.

Jammer eigenlijk dat een dergelijk artikel in het “Christelijk Weekblad” geplaatst wordt, want de redactie van dit blad kan beter weten. Hetzelfde geldt voor “Trouw” van 31 januari 2011, waarin Emiel Hakkenes zonder enig commentaar het artikel van Arjen Bakker citeert.

Kerkrentmeesters die met hart en ziel met de zaken van

Kalender voor kerkrentmeester

Om de kerkrentmeesters behulpzaam te zijn, worden hieronder enkele activiteiten vermeld die in deze maanden de aandacht van de kerkrentmeesters nodig hebben.

April

- Voorlopige jaarrekening bespreken en vaststellen in de kerkenraad.
- Inlichtingenformulier actie Kerkbalans 2010 aan de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving, postbus 176, 3300 AD Dordrecht.
- Betaling aandeel centrale kas.
- Huurverhoging invoeren per 1 juli indien kerkgebouwen aan derden worden verhuurd.

Mei

- Inning bijdrage Solidariteitskas onder lidmaten (eventueel uitgebreid tot de doopleden).
- Betaling aandeel centrale kas.
- 15 Mei: betaling kwartaalnota pensioenpremie.
- Toezending van door de kerkenraad vastgestelde jaarrekening 2010 aan het Regionale College voor de Behandeling van Beheerszaken.
- Rappelleren van gemeenteleden over hun toezeggingen voor Kerkbalans 2011, voor zover de termijn waarop betaling zou plaatsvinden, verstreken is.
- Publicatie van de jaarrekening 2010, voorzien van toelichting, in het kerkblad.

kerk en geldwerving bezig zijn, weten in ieder geval wel beter. Bij Kerkbalans gaat het niet om een gift voor één of ander goed doel, maar het is een direct appèl op alle gemeenteleden voor een verantwoorde vrijwillige bijdrage, zodat het kerkenwerk in de eigen gemeente doorgang kan vinden.

Vanuit die visie passen zij de systematiek van “Bringen-Halen” al tientallen jaren met succes toe, want dat is nou juist Het Geheim van Kerkbalans. Trouwe kerkleden die elk jaar in januari in hun buurt aanbellen bij andere gemeenteleden en de envelop van Kerkbalans overhandigen, met de boodschap dat zij de volgende week terugkomen voor het antwoord. Een jaarlijkse, bijna onopvallende landelijke actie van twee weken met enorme resultaten! Vorig jaar bracht Kerkbalans in de Protestantse Kerk in Nederland € 193 miljoen op, bijeen gebracht door trouwe vrijwilligers en een trouwe achterban. Het is een opbrengst waar geldwervingscampagnes voor goede doelen alleen maar van kunnen dromen.

Pels & Van Leeuwen

houdt op 28 mei a.s. een open dag. Voor nadere informatie hierover: zie de website www.pelsenvanleeuwen.nl

Activiteiten van enkele afdelingen in 2010

Van de afdelingsbesturen Friesland, Gelderland, Groningen en Utrecht ontvingen wij onlangs de jaarverslagen over 2010, waaruit het volgende wordt samengevat.

Drenthe

Het bestuur van de afdeling Drenthe meldt dat eind 2010 het aantal leden 87 bedraagt. Tijdens de voorjaarsvergadering die op 22 maart 2010 in Beilen plaatsvond en door 51 personen werd bijgewoond, hield de directeur van de VKB, de heer H.L. Roth een inleiding over het onderwerp "De VKB en het college van kerkrentmeesters". In deze inleiding gaf hij aan wat de drie pijlers zijn van de VKB, nl.:

- belangenbehartiging
- dienstverlening
- kennisinstituut

Ieder van deze punten werd verder uitgewerkt, vervolgens werd uitgebreid ingegaan op de vragen die hierover gesteld werden. Na de pauze werden de huishoudelijke zaken afgehandeld, met o.a. de herverkiezing van de bestuursleden Tj. Smith en Y. Postuma.

Alleen in Hoogeveen werd op 16 november 2010 een regiobijeenkomst gehouden waar 34 personen aanwezig waren. De heer E. Fokkema, communicatieadviseur van het Dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland, hield een presentatie over communicatie met als titel: "De tanker, de dok- en havenwerkers, de sleep- en speedboot en de loods". Een samenvatting van zijn inleiding is opgenomen in "Kerkbeheer" van februari 2011.

Op 30 september 2010 werd in de Menorahkerk in Drachten een, door de provinciale afdelingen van de Friesland, Groningen en Drenthe georganiseerde, voorlichtingsbijeenkomst gehouden over de kerktelefoon. Het doel van deze bijeenkomst was om de kerkelijke besturen te

laten kennismaken van de verschillende mediamogelijkheden waarmee gemeentelieden in hun thuissituatie een kerkdienst mee kunnen maken. De bijeenkomst werd bezocht door ca. 50 personen.

Diverse plaatselijke colleges hebben in dit verslagjaar een beroep gedaan op bestuursleden voor informatie. Het bestuur stelt dit zeer op prijs en is beschikbaar voor de plaatselijke colleges van kerkrentmeesters, aldus het jaarverslag 2010 van de afdeling Drenthe.

Friesland

Het bestuur van de afdeling Friesland, dat contacten onderhoudt met de besturen van de afdelingen Groningen en Drenthe, werd versterkt door de benoeming van de heren I.D. Terpstra (Surhuisterveen) en N. Veltman (Beetsterzwaag). Eind 2010 was er nog een bestuursvacature vanuit de classis Dokkum. Tijdens de algemene ledenvergadering, die op 15 maart in de Kurioskerk te Leeuwarden werd gehouden en die door 77 personen werd bijgewoond, hield de voorzitter van het hoofdbestuur van de VKB, mr. P.A. de Lange, een inleiding over de positie van de kerk in onze huidige maatschappij. De heer De Lange wees daarbij op de verschillen tussen kerk en maatschappij. In de kerk zijn we elkaar als broeder en zuster gegeven met aandacht voor wees en weduwe, vreemdeling en vluchteling. Misschien hebben we onze kerntaken verzaakt, maar dan moet de hand aan de ploeg, zo constateerde de heer De Lange.

Na de pauze gaf de heer drs. E. van Rijssen, adjunct-directeur van de VKB, uitleg over de website van de VKB. Het is de bedoeling dat de website een belangrijk medium wordt om kennis en producten van de VKB beschikbaar te stellen, waardoor de service aan de leden wordt uitgebreid.

In het najaar vonden twee streekvergaderingen plaats (27 oktober en 10 november te resp. Leeuwarden en Heerenveen), die in totaal door 116 personen werden bezocht. De algemeen directeur van de Dienstenorganisatie van onze kerk, de heer H. Feenstra, hield een inleiding over de financiën van de Kerk. Na een toelichting op de organisatorische kant van de landelijke kerk gaf de heer Feenstra een overzicht van de baten en lasten van de afgelopen vijf jaar. Vervolgens zette hij de situatie uiteen met betrekking tot het project LedenRegistratie Protestantse Kerk (LRP). De gemeenten kunnen rekenen op ondersteuning in de vorm van instructie en training. Er is een servicedesk en er worden vrijwilligers opgeleid, die in regio-teams de nodige ondersteuning zullen verlenen, aldus het verslag.

Gelderland

De jaarvergadering van de afdeling Gelderland vond plaats op 13 maart 2010 in de Kruiskerk te Eerbeek. Tijdens die bijeenkomst werd afscheid genomen van de heer H. Pierik te Ermelo die de afdeling Gelderland vele jaren als voorzitter heeft geleid.

Na de huishoudelijke zaken vertelde de adjunct-directeur van de VKB, de heer drs. E. van Rijssen, over de dienstverlening die de VKB aan haar leden te bieden heeft. De VKB zorgt voor belangenbehartiging en de dienstverlening aan haar leden.

Daarnaast is zij een kennisinstituut ten dienste van de kerkrentmeesters en alle andere beheerders in de Kerk. De VKB beschikt daartoe over veel kennis en ervaring op het gebied van de plaatselijke geldwerving, gebouwen en monumenten, beheer van begraafplaatsen enz. Een belangrijk hulpmiddel is de vernieuwde website van de VKB waarop veel informatie beschikbaar

is en die toegankelijk is voor alle leden.

Voorts zijn er in het voorjaar op een drietal locaties cursussen voor kerkrentmeesters gegeven in samenwerking met het Steunpunt Zuidoost van de Protestantse Kerk in Nederland. In het najaar werden op drie plaatsen (Tiel, Doetinchem en Apeldoorn) voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over het archief in de kerkelijke gemeente. Daarbij werden nog eens nut en de noodzaak benadrukt om op zorgvuldige wijze met de archieven in onze gemeenten om te gaan. Ook werden op deze bijeenkomsten de activiteiten van de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen van Gelderland onder de aandacht gebracht.

Groningen

De ledenvergadering van de afdeling Groningen werd op 8 april 2010 gehouden in de Franse School naast de Nicolaïkerk te Appingedam en werd door 130 kerkrentmeesters bijgewoond, vertegenwoordigende 70 van de 140 colleges van kerkrentmeesters in de afdeling Groningen. Dr. W. Slob, predikant te Zuidlaren en bijzonder hoogleraar aan de Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschappen in Groningen, hield een inleiding over het thema "Geld". Op 30 september 2010 vond in samenwerking met de afdelingen Drenthe, Friesland en de Stichting Intermediair Kerkomroep Nederland (SIKN) een voorlichtingsbijeenkomst plaats in Drachten over het gebruik van kerktelefoon en kerktelevisie. Deze bijeenkomst werd door 75 personen bezocht en de drie afdelingen en SIKN kunnen terugzien op een geslaagde bijeenkomst.

In november vonden drie regiobijeenkomsten plaats met als onderwerp "De PKN-gemeenten in de provincie Groningen over tien jaar. Een toekomstvisie". Over dit onderwerp werd door dr. H.A. Maat, predikante van de protestantse gemeente Warffum i.w. en dr. A.C. Meesters, predikant van de protestantse gemeente Scheemda. Deze bijeenkomsten werden uitstekend bezocht: Doezum (50 personen), Scheemda (77 personen) en Thesinge (35 personen). Deze kerkrentmeesters vertegenwoordigden 80 colleges

van kerkrentmeesters ofwel ruim 57 pct. van de leden.

Voorts biedt het jaarverslag 2010 van de afdeling Groningen een zeer uitgebreid overzicht van de onderwerpen en activiteiten die in de vergaderingen van de afdeling en het hoofdbestuur van de VKB in 2010 aan de orde zijn geweest. Het verslag wordt afgesloten met een overzicht van draaginsignes die aan kerkrentmeesters in de provincie Groningen in 2010 zijn toegekend.

Utrecht

De afdeling Utrecht, die eind 2010 over 108 leden beschikte, meldt het vertrek van de heer G. Mur uit Loosdrecht die sinds 2000 deel uitmaakte van het bestuur. Thans zijn er twee vacatures omdat ook de vacature, ontstaan door het overlijden in 2009 van de heer J. van Keulen, nog niet is vervuld. De jaarvergadering vond op 15 maart 2010 plaats, waarbij 32 personen aanwezig waren. Mevr. E.J. Steensma-Dijk, lid van het hoofdbestuur, hield een inleiding over de Solidariteitskas van de Protestantse Kerk in Nederland. Aansluitend daarop hield de heer M.G.R. Barendrecht een inleiding over het werken in en voor de Kerk (omgaan met personeel, vrijwilligers, rechtspositieregelingen, veiligheid in gebouwen, ARBO-zaken e.d.).

In het voorjaar vonden vijf regiobijeenkomsten plaats onder het motto "De VKB komt bij u thuis". Daarbij kwam een scala van actuele onderwerpen aan de orde. Deze bijeenkomsten, die in een behoefte blijven voorzien, werden bijgewoond door 59 personen.

Op 12 september 2010 vond een themabijeenkomst plaats over Kerkbalans Nieuwe Stijl. Hiervoor was de heer E. Fokkema, werkzaam bij het Dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland, uitgenodigd. Onder het thema "Een kerk is van blijvende waarde" hield hij op boeiende wijze een presentatie over het gebruik van communicatiemiddelen bij de actie Kerkbalans. Hij illustreerde dat onder meer met goede en verkeerde voorbeelden van een groot aantal folders en publicaties.

Tenslotte maakt het verslag melding van een aantal activiteiten en besprekingen die in het afgelopen jaar 2010 plaatsvonden, zoals contacten met de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen in Utrecht en het Regionale College voor de Behandeling van Beheerszaken.

In memoriam Willem Henny van Gent

Op 22 februari 2011 is op 63-jarige leeftijd plotseling overleden Willem Henny van Gent.

De heer Van Gent was actief lid van het Algemeen Bestuur van de provinciale afdeling Friesland van de VKB. Hij was erg betrokken bij de kerk en was jarenlang kerkvoogd in zijn woonplaats Molkwerum. Tot zijn overlijden verzorgde hij de financiële administratie van de hervormde gemeente te Molkwerum. Zijn grote passie was van Gods Schepping: de natuur.

Op 28 februari 2011 hebben wij afscheid genomen van Willem van Gent vanuit zijn kerk in Molkwerum en hij is begraven in Wolsum.

In het vertrouwen waarin Willem leefde, hopen wij dat zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen de kracht mogen ontvangen om dit grote verlies te dragen.

Namens het bestuur van de afdeling Friesland van de VKB,

H. de Koe, voorzitter
M. Burggraaf-Wondaal, secretaris

Nieuw Handboek Loonheffingen

In het blad Bestuur Rendement van maart 2011 wordt gemeld dat de Belastingdienst het Handboek Loonheffingen 2011 heeft gepubliceerd. Hierin staan alle regels, bedragen en percentages waarmee de werkgever rekening moet houden bij het inhouden en afdragen van de loonheffingen. Het Handboek is overigens niet meer op papier verkrijgbaar, maar is te downloaden van de website www.belastingdienst.nl

Werken in en voor de kerk

R.M. Belder

Op 25 november 2010 hield de afdeling Oost-Noord-Brabant en Limburg haar jaarvergadering in de Bethelkerk van de protestantse gemeente Weert. De voorzitter van de afdeling, de heer mr. J. Kos, die thans alleen het bestuur vormt, opent de bijeenkomst door het lezen van een Bijbelgedeelte waarna een voorstellingsronde volgt.

Actuele ontwikkelingen

Vervolgens wijst hij op enkele actuele ontwikkelingen, namelijk het VKB congres van 9 april 2011 waar voor kerkrentmeesters interessante zaken aan de orde komen en de evaluatie van de kerkorde. De VKB heeft een nota gemaakt waarin zij een aantal voorstellen doet voor aanpassing van de kerkorde. Tijdens de synodezitting van 16 september 2010 heeft de synode in eerste termijn besloten om het aantal synodeleden te halveren, de ACV's (Algemene Classicale Vergaderingen) op te heffen en de maximale ambtstermijn te verlengen tot driemaal 4 jaar.

Hierna stelt de voorzitter het financieel verslag aan de orde dat door het bureau van de VKB is opgesteld. Gelet op de aanwezige reserve, die weliswaar bescheiden van omvang is, stelt hij voor om voor 2011 geen contributie te innen, waarmee de vergadering akkoord gaat.

Verder deelt de heer Kos mee dat er een voorstel is gedaan om de afdeling in drie regio's in te delen en per regio bijeenkomsten te houden. Het bestuur zou gevormd kunnen worden door een bestuurslid van iedere regio. Het voordeel is dat de afdeling dichter naar de gemeenten komt, zodat de reisafstand die nu voor gemeenten in het noorden en zuiden relatief erg groot is, aanzienlijk beperkt wordt. Bovendien kan hiermee de betrokkenheid bij het

De voorzitter van de afdeling, de heer mr. J. Kos.

werk van de VKB vergroot worden en is men meer in de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen. Geraakt door de stimulerende woorden van de voorzitter, meldt een kerkrentmeester van de protestantse gemeente van Tilburg en Goirle zich als bestuurslid aan.

Gebouwen

Hierna krijgt de heer J. Buys het woord. De heer Buys is als bouwkundige verbonden aan de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen (SBKG) Noord-Brabant en Limburg. Hij zet de doelstelling, nut en noodzaak uiteen van deze stichtingen die destijds zijn opgericht vanuit de provinciale afdelingen van de VKB, daartoe gestimuleerd door het hoofdbestuur. De SBKG ondersteunt de colleges van kerkrentmeesters bij alle zaken die het beleid op het terrein van monumentale kerkgebouwen betreffen.

Hij noemt de overgang van de oude onderhouds- en restauratieregelingen, resp. BROM en BRRM, naar het BRIM (de instandhoudingsregeling van monumenten en de instroom die in drie jaar tijd plaats vindt). Het is van groot belang dat kerkrentmeesters hun onderhoudsplannen voor de komende zes jaar gereed hebben.

Voorts noemt de heer Buys enkele wijzigingen die inmiddels zijn aangebracht. In plaats van de vijf categorieën monumenten die men nu kent, worden er per 1 januari a.s. drie aangehouden, namelijk woonhuizen, kerkgebouwen (en kerktorens) en overige. Monumenten die in aanmerking komen voor subsidie krijgen vanaf 1 januari 2011 een hogere bijdrage dan tot nu toe. Dit komt doordat zowel de subsidiepercentages als de maximale subsidieerbare kosten zijn verhoogd. Kerken krijgen 65 pct. over maximaal € 699.999. Andere monumenten krijgen 60 pct. over maximaal € 100.000.

Voorts wordt per 1 januari 2011 het begrip 'zelfstandig onderdeel' geïntroduceerd. In de systematiek van het BRIM 2011 wordt uitgegaan van een 'zelfstandig onderdeel' van een beschermd monument. Veel beschermde monumenten zijn één geheel, zonder dat verschillende zelfstandige onderdelen te onderscheiden zijn. Het komt echter regelmatig voor dat onder één monumentnummer meerdere gebouwen en bouwwerken zijn geregistreerd. Dat kan b.v. het geval zijn bij een kerkgebouw, de toren en de aangrenzende pastorie die één monumentnummer hebben.

Vanaf 1 januari 2011 wordt de pastorie als woonhuis beschouwd, maar kerk en de toren (ook al is deze laatste eigendom van de burgerlijke gemeente) vormen een zelfstandig onderdeel. De toren van een kerkgebouw wordt altijd als zelfstandig onderdeel beschouwd, ook al is deze constructief en functioneel verweven met het kerkgebouw. Dit is een uitzondering op de regel van de zelfstandige bouwkundige eenheid, aldus de heer Buys die het ook van belang vindt het monumentale orgel in het onderhoudsplan te betrekken.

De aanwezigen tijdens de bijeenkomst in Weert.

Aanstelling

Na de pauze krijgt de heer M.G.R. Barendrecht het woord. In zijn inleiding vraagt hij aandacht voor de wet- en regelgeving, waarbij hij onderscheid maakt tussen personen in loondienst, inclusief de predikanten waarmee een arbeidsrechtelijke relatie bestaat, en de vrijwilligers voor wie ook regels gelden. Bij indiensttreding van kerkelijke medewerkers is het zaak hen een passende arbeidsovereenkomst te bieden die vervolgens goed wordt vastgelegd. Dat is van groot belang voor het geval er later onduidelikheden of problemen ontstaan. De brochure "Werken in de kerk", die in het voorjaar van 2009 is verschenen, biedt voldoende duidelijkheid over hoe een en ander tot stand moet worden gebracht.

De aanstelling voor plaatselijke medewerkers en predikanten is verschillend. Zo worden de predikanten en de kerkmusicus door de kerkenraad aangesteld, maar bij de aanstelling van de koster, wordt eerst het college van kerkrentmeesters gehoord, alvorens de kerkenraad tot besluitvorming overgaat. Voor degenen die in loondienst zijn, moet het college van kerkrentmeesters de kerkelijke medewerkers bij de Belastingdienst en sociale verzekeringsinstelling aanmelden; voorts is aanmelding bij het PGGM verplicht.

Brandveiligheid

Belangrijk is het personeel goed te informeren over het werk dat het moet uitvoeren en de omstandigheden waaronder dit gebeurt. De

Arbeidsomstandighedenwet (ARBO) waarover al veel geschreven en gesproken is, bevat een aantal bepalingen waaraan ook de colleges van kerkrentmeesters gehouden zijn. De heer Barendrecht wijst op de toegenomen claimcultuur, waarmee de eigenaar of beheerder van een gebouw een zwaardere aansprakelijkheid krijgt opgelegd. Omdat de overheid, mede als gevolg van bezuinigingsmaatregelen, zich steeds meer in de vergunningverlenende sfeer terug trekt, wordt nog meer nadruk gelegd op de verantwoordelijkheden, zoals brandveiligheid, van gebruikers en eigenaren van kerkgebouwen zelf.

Om onze leden op dit bijzondere en niet onbelangrijke terrein van dienst te kunnen zijn is er contact gezocht met de afdeling Preventie van de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Vanuit dit overleg zijn een folder en een model voor een checklist vervaardigd. Deze modellen zijn door de preventiefunctionaris van de eerder genoemde regio meegenomen om te bespreken in het landelijk overleg van preventiefunctionarissen. Dit heeft geleid tot een folder en een checklist, waarin veel zaken aan de orde worden gesteld en kunnen worden gehanteerd bij het overleg met de eigen regionale preventie-inspecteur, bij een periodieke controle of bij een aanvraag van een nieuwe gebruiksvergunning.

De heer Barendrecht hoopt samen met de brandweer, dat dit materiaal zal leiden tot een goede samenwerking en een overleg. Immers, het

doel is voor beide gelijk, namelijk een zo veilig mogelijk gebouw. Niet voor niets geldt: "Voorkomen is beter dan blussen".

Vrijwilligers

De Kerk draait bijna geheel op de medewerking van vrijwilligers. Ook voor hen hebben kerkrentmeesters de zorg dat er goede verzekeringen zijn. De VKB heeft sinds vele jaren collectieve polissen voor o.a.:

- de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering;
- de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering;
- de rechtsbijstandverzekering;
- de persoonlijke ongevalverzekering; en
- de ongevalverzekering voor vrijwilligers.

Ook de Rijksoverheid stimuleert het vrijwilligerswerk. Toen rond 1990 de z.g. Oortbelastingwetgeving werd ingevoerd waarbij diverse aftrekposten en onbelaste vergoedingen zijn afgeschaft, heeft de overheid daarop een uitzondering gemaakt voor een vergoeding van te maken kosten in het kader van het vrijwilligerswerk. Inmiddels is de situatie zo dat er op jaarbasis een onbelaste vergoeding van € 1.500 mag worden verstrekt. Voorwaarde is o.m. dat er gedurende 40 weken per jaar regelmatig werkzaamheden worden verricht. Er is geen sprake van een marktconforme beloning als men de vrijwilliger van 23 jaar of ouder maximaal € 4,50 per uur betaalt. Voor een vrijwilliger jonger dan 23 jaar geldt een maximum bedrag van € 2,50 per uur. Per maand geldt een ►

maximum bedrag van € 150 en per jaar een maximumbedrag van € 1.500.

Dat geldt ook voor de sociale premies. Want soms is er sprake van een verkapt dienstverband, waarbij men alles gaat vastleggen, zoals werktijden, taken e.d. In dat soort gevallen kan de UWV een dienstverband aannemelijk achten. Om de zaken met de vrijwilligers goed te regelen, is het aan te bevelen gebruik te maken van het model Vrijwilligersovereenkomst, die van de website van de VKB te downloaden is.

Predikanten

Verder staat de heer Barendrecht stil bij de rechtspositie van de predikant. In sommige kleine kerkgenootschappen in Nederland wordt de predikant als werknemer beschouwd. Maar bij de Protestantse Kerk in Nederland is dat (nog) niet het geval. De predikant is dienaar van het Woord en niet dienaar van de gemeente. De predikant staat niet in dienst van de gemeente, van de kerkenraad of van het college van kerkrentmeesters. Hij is geen werknemer in de gewone zin van het woord.

De predikant is in dienst van de Protestantse Kerk in Nederland waarvan de plaatselijke gemeenten deel uitmaken. Daarom krijgt hij zijn traktement ook van twee instanties uitbetaald; het basistraktement betaalt de gemeente waar hij is aangesteld en overige toeslagen, zoals periodieke verhogingen e.d., worden door de landelijke kerk uit een Centrale Kas betaald, die wordt gevoed uit de bijdragen van de plaatselijke gemeenten.

De heer Barendrecht deelt mee dat over de pastorie, de ambtswoning, waarvoor de gemeente nog een zorgplicht heeft, flink wordt gediscussieerd. In sommige gemeenten betreft het vaak kolossale panden die in onderhoud erg kostbaar zijn. In toenemende mate gaan predikanten ertoe over om een eigen huis te kopen, met als gevolg dat de pastorie leeg blijft staan. Voor de gemeente is het weer lastig om de pastorie voor langere tijd te verhuren, want in zulke gevallen speelt de huurbescherming een rol en dat kan de gemeente parten spelen wanneer

een nieuwe predikant wel voorkeur heeft voor het bewonen van de pastorie.

Er is een tendens dat steeds meer predikanten de voorkeur geven aan een deeltijdfunctie, waarbij soms ook de echtgenote, die predikant is, een deeltijdfunctie vervult. Dan zijn er wat problemen over de vraag: wie woont waar? Hierover zijn we in gesprek in het Georganiseerd Overleg Predikanten.

Tenslotte wijst de heer Barendrecht nog op de rechtspositie van kerkelijk werkers, die - in tegenstelling tot de predikant - wel op arbeidscontract in loondienst werkzaam zijn bij de kerkelijke gemeente.

Na een zeer geanimeerde discussie, waarbij tal van uiteenlopende vragen aan de orde kwamen op het gebied dat de heer Barendrecht behandelde, bedankt de heer Kos de heer Barendrecht voor zijn boeiende inleiding. Hij bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit deze algemene ledenvergadering af met het lezen van een gebed.

De orgelbank

De orgelbank van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer biedt plaatselijke gemeenten de mogelijkheid hun pijporgel te koop aan te bieden. Geïnteresseerden kunnen specifieke informatie over de aangeboden orgels opvragen.

Momenteel zijn er in totaal 5 orgels ingeschreven. Het betreft een éénklaviers positief, gebouwd in 1970 door Pels en Van Leeuwen met 4 stemmen en aangehangen pedaal, een éénklaviers positief met vrij pedaal van de fa. Van den Berg en Wendt (7 stemmen), een éénklaviers positief van D.A. Flentrop (6 stemmen, pedaal aangehangen), een tweeklaviers orgel met vrij pedaal van Verschueren Orgelbouw (9 stemmen) en een 2 klaviers pneumatisch orgel met vrij pedaal van J. de Koff (17 stemmen).

Voor gedetailleerde informatie over de Orgelbank kunt u contact opnemen met Centraal Bureau VKB, tel. 078-639 36 63, e-mail n.dejong@kerkrentmeester.nl

of raadpleeg het actuele aanbod op de website van de VKB: www.kerkrentmeester.nl

Nationaal Restauratiefonds kan kerken helpen

Het Nationaal Restauratiefonds zond medio januari 2011 aan bijna 2.500 eigenaren van rijksmonumentale kerken een brochure waarin informatie over het Restauratiefonds wordt verstrekt en over wat het Fonds voor de kerkeigenaren kan betekenen bij de instandhouding van hun monumentale bezit. Naast het uitbetalen van rijkssubsidies, kan het Restauratiefonds colleges van kerkrentmeesters op meerdere manieren ondersteunen bij de instandhouding van hun kerkgebouw.

Omdat een subsidie alleen niet toereikend is voor de restauratie of het onderhoud van de kerk, biedt het Restauratiefonds de mogelijkheid een aanvullende financiering aan te vragen. Daarnaast beschikt het Restauratiefonds over jarenlange kennis van en ervaring met de financiering van monumentenzorg. Deze kennis wordt onder andere samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) beschikbaar gesteld op de website monumenten.nl. Naast de samenwerking met de RCE, werkt het Restauratiefonds sinds 2003 succesvol samen met de Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG). Het Restauratiefonds betaalt de subsidie of laagrentende lening waarna de SKG de financiële inbreng van de kerkelijke gemeente bij het Restauratiefonds stort. Daardoor worden verschillende geldstromen op één rekening gebundeld.

Op de websites www.restauratiefonds.nl en www.monumentenzorg.nl is aanvullende informatie te vinden over zaken als het BRIM 2011 en het aanvragen van een financiering.

Verzekeringen VKB ondergebracht bij Marsh/Mercer

Onlangs vond de overdracht plaats van de verzekeringsportefeuille van de VKB naar de assurantiemakelaars Marsh en Mercer in Rotterdam. Het hoofdbestuur van de VKB zag zich daartoe genoodzaakt in verband met de aangescherpte bepalingen in de Wet Financieel Toezicht. Deze schrijft voor dat alle bestuursleden regelmatig dienen te worden getoetst op hun financiële deskundigheid. Het hoofdbestuur respecteert deze maatregel, maar vindt deze voor de VKB zowel financieel (de toetsingskosten bedragen zo'n € 15.000 per jaar) als inhoudelijk (niet alle hoofdbestuursleden kunnen aan de inhoudelijke eisen van de toetsing voldoen) op langere termijn niet uitvoerbaar. De genomen maatregelen betekenen dat de VKB stopt met haar activiteiten als financiële dienstverlener.

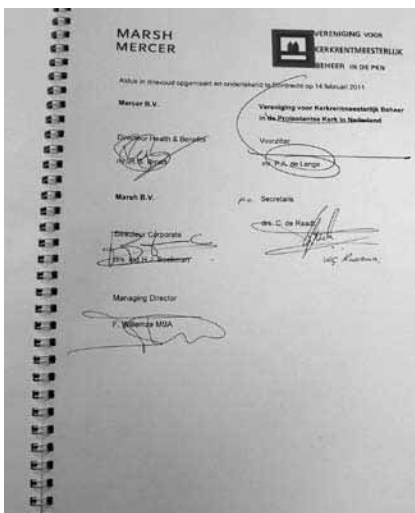
De VKB blijft wel als belangenbehartiger van haar leden en verzekerden het aanspreekpunt van Marsh/Mercer inzake de hoogte van premiebedragen en de kwaliteit van de dienstverlening. De informatieverstrekking blijft voor het grootste deel lopen via het Centraal Bureau, de website en dit maandblad. De contacten blijven lopen via het Centraal Bureau, maar vragen inzake verzekeringsadvies en schadeclaims zullen in het vervolg altijd worden afgehandeld door deskundige, vaste contactpersonen bij Marsh/Mercer.

De voorzitter van de VKB, de heer mr. P.A. de Lange (links) en de 2^e secretaris, de heer W.G. Roseboom, vóór het tekenen van de overeenkomst.

De heer drs. ing. H.J. Beekman (links) van Marsh Nederland B.V. en de heer L. Schippers van Mercer (Nederland) B.V. bij het tekenen van de overeenkomst.

De getekende overeenkomst.

De gekozen constructie waarborgt voor de verzekerde gemeenten en andere instellingen de scherpe premies en de kwalitatief hoogwaardige dienstverlening die verzekerden gedurende een reeks van jaren gewend waren. Verzekerden worden van verdere ontwikkelingen via "Kerkbeheer" en de website www.kerkrentmeester.nl op de hoogte gehouden, of indien nodig per brief of e-mail.

Met dit besluit heeft het hoofdbe-

stuur van de VKB getracht de beste dienstverlening voor de toekomst te garanderen voor de colleges van kerkrentmeesters op het gebied van de verzekeringen waarmee de VKB zich bezig hield. Het hoofdbestuur beveelt de dienstverlening van Marsh/Mercer van harte bij de colleges van kerkrentmeesters aan, zo blijkt uit de brief die in februari 2011 verzonden is aan alle verzekerden die via de collectieve polissen van de VKB verzekerd zijn.

Samen bouwen aan kerk Drielanden (Harderwijk)

R.M. Belder

Op 4 februari jl. vond de officiële overdracht plaats van het kerkelijk centrum "De Regenboog" aan de Protestantse Stichting Kerkgebouw Drielanden te Harderwijk. De wijk Drielanden, die in Harderwijk-Zuid ligt, is rechts van de A 28 richting Zwolle gelegen. Het gebouw is vanaf de A 28 duidelijk zichtbaar.

Het kerkelijk centrum "De Regenboog", dat gelegen is aan de Tubadreef 99 te Harderwijk, is in veel opzichten een bijzonder gebouw. Het kerkelijk centrum heeft twee eigenaren. Om Drielanden aan een eigen kerkelijk centrum te helpen, besloten de hervormde gemeente en de protestantse gemeente de handen ineen te slaan. Zij brachten € 1.000.000 bijeen, terwijl de landelijke kerk uit de Solidariteitskas € 200.000 bijdroeg. Nu staat er een kerkelijk centrum met een grote kerkzaal voor 550 personen. Dit complex is beschikbaar voor kerkdiensten, jeugdwerk, verhuur aan derden, voor huwelijken en zangkoren, voor inloop-koffieochtenden en ontmoetingsmiddagen voor kinderen, ouders en ouderen, voor een stukje geborgenheid en warmte, zelfs voor een warme maaltijd met een goed gesprek. Een compleet nieuwe kerk bouwen is tegenwoordig een bijzonderheid.

Voor de hele gemeenschap

Eén gemeenschappelijke huisvesting voor twee verschillende kerkelijke stromingen, dat is "De Regenboog". De hervormde gemeente van Harderwijk en de protestantse wijkgemeente Drielanden ruilden beide hun te dure nieuwbouwplannen in en bouwden samen dit kerkelijk centrum.

"De Regenboog" doet zijn naam alle eer aan, zegt ds. F. van Velzen van de hervormde gemeente in een publicatie die ter gelegenheid van deze ingebruikname is uitgegeven. Als samenwerkende gemeenten bieden wij de wijk Drielanden een breed geschakeerd palet activiteiten aan. Zijn collega, mevr. ds. L. Verschoor-Schuijer van de protestantse wijkgemeente, vult aan: "Een warme plek, ook voor degenen die los van de kerk staan of waren losgeraakt".

Ds. Van Velzen: "Samen willen we iedereen binnenboord houden en nieuwe mensen binnenboord trekken. Want hoe vaak zie je niet dat verhuizen naar een nieuwe woonplaats gepaard gaat met kerkverlating? Drielanden is bij uitstek een wijk van nieuwkomers. Voor hen is er geen enkele aanleiding om bij aankomst in deze mooie wijk kerkelijk af te haken, integendeel".

Twee stromingen betekent twee kerkdiensten op de zondagochtend; de ene week de hervormde gemeente om 09.00 uur en de protestantse gemeente zeven kwartier later en omgekeerd. Tussen beide diensten ontmoet men elkaar bij de koffie. We zijn geen vreemden voor elkaar, want we treffen elkaar ook bij de school en in het winkelcentrum, aldus ds. Van Velzen.

Ds. Verschoor deelt mee dat in verschillende geloofsgemeenschappen de Protestantse Kerk in Nederland in zijn volle breedte wordt gepresenteerd en als zodanig herkenbaar is. We doen veel samen, maar er valt veel te kiezen! Samen aan de mensen in Drielanden veel te bieden hebben, is onze uitdaging, aldus ds. Verschoor.

De kerk in Harderwijk

Dankbaarheid overheerst over de goede samenwerking tussen de hervormde gemeente en de protestantse gemeente tijdens het bouwproces. Maar wat doet de kerk nu eigenlijk in Harderwijk? Allereerst is er de Goede Boodschap. Er wordt wekelijks gepreekt, gebeden voor de eigen gemeente en de kerk wereldwijd. Daarnaast is er het bezoekwerk, het omzien naar elkaar. Predikanten, ouderlingen, diakenen en overige gemeenteleden houden frequent contact met gemeenteleden, zieken, bejaarden, eenzamen, in tijden van rouw en verdriet, maar ze komen ook aan huis voor zomaar een gesprek. Ook de jeugd wordt daarbij niet vergeten, want de kerk heeft eigen jeugdwerk met eigen jeugdclubs. Er zijn laagdrempelige diensten, preekbesprekingen, er wordt godsdienstonderwijs gegeven en meer. Kortom er gebeurt in al die kerkgebouwen van alles de hele week door. Al die activiteiten organiseren de kerken met eigen onbetaalde vrijwilligers. Via de actie Kerkbalans brengen de gemeenteleden uit Harderwijk jaarlijks circa € 850.000 bijeen om het kerkenwerk te bekostigen.

Financiën

De totale kosten van de bouw van "De Regenboog" bedragen € 2,4 miljoen, zegt de heer H.J. de Bruijn, penningmeester van het college van kerkrentmeester van de hervormde gemeente van Harderwijk en tevens penningmeester van de Stichting Protestants Kerkgebouw Drielanden. Deze € 2,4 miljoen voor de bouw en de inrichting zijn voor de helft gefinancierd uit de reserves van de protestantse gemeente en de hervormde gemeente Harderwijk. De andere helft van ruim € 1 miljoen, is grotendeels bijeen gebracht via tal van geldwervingsacties van kerkleden en anderen in de gehele stad: kerst- en kledingsmarkten, talentenveiling, giften en leningen, verkoop van CD's en een kookboek.

Hij noemt in dit verband het initiatief van een gemeentelid dat de start van een volgende financiële actie wilde stimuleren. Dat gemeentelid stelde voor dat hij/zij elke

euro die deze actie opbracht, zou verdubbelen tot maximaal € 100.000. De actie bracht ruim € 50.000 op en werd door deze toezegging van het betreffende gemeentelid verdubbeld tot ruim € 100.000. De heer De Bruijn merkt terloops op dat ondanks de inspanningen die de gemeenteleden hebben geleverd voor de financiering van "De Regenboog", de actie Kerkbalans 2011 voor de hervormde gemeente Harderwijk € 10.000 méér aan toezeggingen heeft opgeleverd ten opzichte van vorig jaar.

Winkels, scholen en kerk

In Drielanden wonen straks ruim 10.000 inwoners, een kwart van alle Harderwijkers. Daar een kerk bouwen is net zo logisch als het openen van een winkelcentrum of de bouw van scholen. In feite verzet de kerk haar bakens, want de hervormde gemeente verkocht het gebouw "Het Anker", terwijl de protestantse gemeente op zondag in de basisschool de Triangel te gast was en was zij in de wijk Drielanden doordeweeks vaak te gast op huiskamerbijeenkomsten

Tijdens de bijeenkomst van 4 februari jl., die door circa 400 aanwezigen werd bijgewoond, sprak de voorzitter van de Stuurgroep Kerkbouw, de heer A. Heldoorn, van een bijzondere en belangrijke aangelegenheid voor de kerken van Harderwijk. Tussen de gereformeerde kerk en de hervormde gemeente Nieuwe kerk van Harderwijk is al verschillende jaren sprake van een nauwe samenwerking. Deze samenwerking leidde tot een fusie in de protestantse gemeente van Harderwijk die op 15 januari 2011 een feit werd. Zowel de hervormde gemeente, die tot de modaliteit van de gereformeerde bond behoort, als de protestantse gemeente hadden plannen om in de nieuwe wijk, waar de komende jaren nog vele huizen worden gebouwd, beide een kerk te bouwen.

De handen ineen

In februari 2008 gingen zij met elkaar aan tafel zitten om na te gaan in hoeverre zij gezamenlijk zouden kunnen ►

Ds. P. Verhoeff.

De heer Heldoorn draagt de symbolische sleutel van de kerk over.

opereren. Daarvoor waren afzonderlijke bouwplannen spaak gelopen. Het werd een constructief overleg, waarbij vaak "harde noten" werden gekraakt, maar beide partijen waren het er over eens dat in deze tijd van kerkverlating het niet verantwoord is in het kader van kerkgebouw gescheiden op te trekken.

Besloten werd een Stuurgroep in te stellen. Beide colleges van kerkrentmeesters gaven hun mandaat hieraan en de Stuurgroep kon naar bevind van zaken handelen. Het resultaat van drie jaar samenwerken is dat er een prachtig gebouw tot stand is gekomen. De doelstellingen zijn bereikt en de kerken zijn binnen het budget gebleven, aldus de heer Heldoorn, die vervolgens de sleutels van het gebouw in ontvangst nam als de voorzitter van de Protestantse Stichting Kerkgebouw Drielanden, die het gebouw gaat beheren.

Geen pontificale basiliek

Hierna sprak de heer F. van de Poel van het architectenbureau Van de Poel Architecten uit Epe, onder wiens leiding de kerk gebouwd is. Hij wees op de verschillende typen kerken die in de afgelopen eeuwen gebouwd zijn. Kerken met de ingang gericht op het oosten waar de zon op komt en waar het licht vandaan komt. De Regenboog is geen pontificale basiliek, maar is een basaal gebouw geworden, want te dure plannen dwongen hem en zijn collega Johan Kamphuis tot utiliteitsbouw, namelijk het principe van een 'mooie doos' van spanten en beplating.

Daarmee is het overigens echt een kerk van deze tijd geworden, strak en functioneel met een industriële aanblik, maar wel warm en kleurrijk van binnen. De kerk, met een hoofdingang bestaande uit deuren van 4 meter hoog, is geheel transparant geworden, zowel de kerkzaal, het liturgisch centrum als het hoge achterbalkon. Voor de kleuren zijn de kleuren van het kerkelijk jaar gebruikt: wit, groen, paars en rood.

Het is nu aan de beide gemeenten om het motto "*Samen bouwen aan een kerk in Drielanden*" in de vorm van gemeenteopbouw te realiseren, aldus de heer Van de Poel, die een aantal geschenken aanbood in de vorm van een grote uitvoering van kinderspeelgoed.

Nadat de aannemer, de heer P. ten Brinke van Veluwse

Bouw B.V. uit Apeldoorn, enkele woorden gesproken had, trad een groep kinderen van de naast de kerk gelegen school op die het lied "Samen kerkbouw" zongen.

Intentie kerkorde in Harderwijk juist vertaald Vervolgens sprak ds. P. Verhoeff, preses van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland. "Een nieuwe kerk bouwen in deze tijd, is een zeldzaamheid en daarom wil ik deze bijeenkomst graag mee maken. Het heeft mijn stoutste verwachtingen ver overtroffen. Het is sober, maar niet somber, kortom een echte protestantse kerk", aldus ds. Verhoeff, die vervolgens de felicitaties namens het Moderamen van de generale synode overbracht.

"Deze vorm van samenwerken is bijna uniek, maar het geeft de intentie weer van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland, de kerk die uit verschillende soorten gemeenten bestaat. Toen de kerkorde ontworpen werd, was het de bedoeling dat alle gemeenten (Hervormd, Protestant, Gereformeerd en Evangelisch-Luthers) met elkaar de Protestantse Kerk in Nederland zouden gaan vormen. Zij koos voor de meest haalbare optie, met de bedoeling dat iedere gemeente haar eigen identiteit zou behouden en zichzelf zou blijven. Niet met de rug naar elkaar toe, maar juist gezamenlijk samenwerken daar waar dat mogelijk en wenselijk is. De diversiteit in onze kerk is een groot goed, maar juist de samenwerking zoals die zich hier in Harderwijk afspeelt (wijkgemeente 4 van de hervormde gemeente en wijkgemeente de Regenboog van de protestantse gemeente), is van groot belang", aldus ds. Verhoeff.

Overdracht

Hierna werden de voorzitters van de beide wijkkerkenraden in het bezit gesteld van de sleutels van het nieuwe kerkelijk centrum. De voorzitter van de hervormde wijkgemeente, K. van de Groep, was er dankbaar voor dat de wijkgemeente dit huis mag delen met de zustergemeente en dat het gebouw beschikbaar is voor de inwoners van Drielanden en van Stadsweiden, waar de hervormde wijkgemeente eerst in Het Anker haar diensten hield. Een multifunctioneel gebruik voor de gehele gemeenschap van Stadweiden en Drielanden.

Giften schieten tekort voor protestants Amsterdam

In het blad "Kerk in Mokum" van de protestantse gemeente Amsterdam van februari 2011 wordt geconstateerd dat de kerk in Amsterdam een miljoenenbedrijf is. Maar waar haalt de protestantse gemeente het geld vandaan? De penningmeester van het college van kerkrentmeesters, de heer R. Koedijk, noemt in het blad de opbrengsten van de actie Kerkbalans een onmisbare bijdrage voor de protestantse gemeente van Amsterdam. "Kerkbalans is de jaarlijkse contributieactie van de kerk onder de leden.

Komend jaar (2011) geeft de kerk ongeveer € 4 miljoen uit en komt naar verwachting € 1,5 miljoen via giften binnen. Uit rente en beleggingen hoopt de protestantse gemeente Amsterdam in 2011 ongeveer € 1 miljoen binnen te krijgen".

Maar zonder die forse erfenis uit het verleden zou de protestantse gemeente in Amsterdam nooit op deze manier kunnen bestaan, zegt de heer Koedijk. Ondertussen is de situatie wel zorgelijk, want de kerkelijke gemeente komt in 2011 € 1,5 miljoen tekort. "We kijken komend jaar streng naar de kosten. Daarnaast proberen we leden te bewegen voor het eerst of meer bij te dragen. Jongeren blijken vaak weinig of niets te geven.

De gemiddelde leeftijd van een gever is 65+. Bovendien geven de

meeste leden een lager bedrag dan de richtlijn. Er is nu vrijwel geen wijkkerk die kan bestaan van eigen bijdragen. We vragen iedereen om — waar het kan — 3 procent van het netto-inkomen te geven. Als dat lukt, is de kerk een heel eind uit de zorgen, aldus een bericht in "Kerk in Mokum".

Toestemming as verstrooien

Het dagblad De Gelderlander van 22 november 2010 meldt dat de kerkenraad van de protestantse gemeente in Zeddam van de gemeente Montferland as mag verstrooien over de begraafplaats. Op deze begraafplaats is alleen een urnenmuur. Om nabestaanden ter wille te zijn die de as van hun dierbare overledene willen uitstrooien, heeft de kerkenraad een verzoek ingediend bij de burgerlijke gemeente. Volgens de Wet op de lijkbezorging (Wlb) mag de kerk jaarlijks 90 verstrooiingen per hectare laten uitvoeren. In de praktijk gaat het om 2 tot 5 verstrooiingen, zo heeft de kerkenraad laten weten, aldus De Gelderlander.

(Het is inderdaad zo dat in artikel 66a van de Wlb geregeld is dat, indien verstrooiing van de as gebeurt in opdracht van de houder van de begraafplaats, dit uitsluitend mag plaatsvinden op o.m. een terrein dat bestemd is om permanent as te verstrooien. Voor de bestemming van een terrein waar permanent as wordt verstrooid, stelt

art. 66b van de Wlb dat door de houder van de plaats van bijzetting, in casu de houder van de begraafplaats, een vergunning moet worden aangevraagd bij Burgemeester en Wethouders van de gemeente waarin het terrein is gelegen - redactie Kerkbeheer).

Geen disco maar school in kerk

Een basisschool in Hengelo (Ov), gevestigd in een leegstaande kerk, werd eind november 2010 beloond met de Gouden Piramide 2010, zo meldt NRC-Handelsblad van 1 december 2010. Het thema van de Gouden Piramide, de rijksprijs van € 50.000, was voor 2010 "Herbestemming".

Het winnende project is een school in Hengelo die nu is ondergebracht in een leegstaande kerk. Het vinden van een nieuwe bestemming voor leegstaande gebouwen is een actueel thema. Er staan duizenden gebouwen leeg. Hoeveel weet niemand omdat er geen centrale registratie is, terwijl ook gemeenten zelf dit niet bijhouden.

Bij zijn afscheid als rijksadviseur voor het cultureel erfgoed in 2008 publiceerde Fons Asselbergs (destijds directeur van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, de huidige Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed): "De Oude Kaart van Nederland". Daarin werd getracht een overzicht samen te stellen van leegstand, aldus NRC-Handelsblad.

De voorzitter van de protestantse wijkgemeente, G. van Wijhe, wees erop dat na het gereed komen van de bouw van het kerkelijk centrum, er de opdracht ligt de kerk zichtbaar te maken in de groeiende wijk Drielanden. De kerk, die naast de school is gelegen, ligt in het hart van een nieuw te bouwen woongemeenschap. Ook hij was er dankbaar voor dat de hervormde wijkgemeente 4 en de protestantse wijkgemeente zich in deze wijk kunnen ontplooiën

Tenslotte bedankte de heer Heldoorn de aanwezigen voor hun aanwezigheid bij deze officiële overdracht van het kerkelijk centrum "De Regenboog" en nodigde iedereen uit, onder het genot van een hapje en een drankje, het gebouw te bezichtigen.

"De Regenboog" in cijfers

"De Regenboog" heeft een netto vloeroppervlak van 1.736 m², terwijl de kerkzaal die 550 zitplaatsen bevat,

518 m² groot is. De hoogte van de kerkzaal is 14,15 m, met het hoogste punt van het kruis 19,4 m. "De Regenboog" heeft 10 zalen en beschikt over 2 keukens. De stichtingskosten bedragen € 2,4 miljoen. Naast de activiteiten op zondag heeft "De Regenboog" juist doordeweeks veel te bieden. Niet alleen voor de eigen gemeenteleden. Het is een multifunctioneel gebouw dat voor velerlei doeleinden gebruikt kan worden. De grote zaal met 550 zitplaatsen is zeer geschikt voor plenaire vergaderingen en congressen. Geluidsinstallatie en beamer zijn aanwezig. De huurprijs bedraagt € 210 per dagdeel. De nevenruimten variëren van 30 tot 80 m² en kosten € 60 tot € 100 per dagdeel. Voor de catering kan worden gezorgd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de website www.deregenboogharderwijk.nl. Wie de opening op internet wil zien, kan via www.youtube.com zoeken naar Regenboog Harderwijk.

Spanningen in een gemeente

Dr. J.D.Th. Wassenaar

Enige tijd geleden heeft het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland alle (wijk)kerkenraden een flink pak papier toegezonden. Het gaat om voorstellen tot wijziging van de kerkorde. Op 16 september 2010 heeft de synode die in eerste lezing vastgesteld. Het is nu aan de (wijk)kerkenraden om via de klassicale vergaderingen door te geven wat ze er van vinden. In dit eerste artikel bespreek ik een van de tientallen voorstellen.

Vrijstelling

Ordinantie 3-19-1 van de kerkorde, over 'vrijstelling van werkzaamheden', luidt: 'Indien in een gemeente spanningen optreden in verband met ontwikkelingen in de gemeente of het functioneren van de predikant kan het breed moderamen van de klassicale vergadering na overleg met de kerkenraad en met de predikant en, in geval van een predikant die verbonden is aan een evangelisch-lutherse gemeente, in overleg met de evangelisch-lutherse synodale commissie, de predikant gevraagd of ongevraagd gedurende enige tijd gehele of gedeeltelijke vrijstelling van werkzaamheden verlenen. Een besluit daartoe kan eerst worden genomen na overleg met het regionale college voor de visitatie.' In het tweede lid staat: 'De vrijstelling wordt verleend voor een beperkte periode. Gedurende deze periode onthoudt de predikant zich van de ambtswerkzaamheden waarvoor vrijstelling is verleend.' In ordinantie 3-20 is 'onthoofing van werkzaamheden' (van een predikant) geregeld.

De commissie evaluatie kerkorde stelde voor om de ordinanties 3-19 en 3-20 ook voor ouderlingen mogelijk te maken. Dan zou het dus mogelijk zijn om ook deze ambtsdra-

gers van hun werkzaamheden vrij te stellen of te ontheffen. Volgens het Generale College voor de kerkorde paste dat in kerkordelijk opzicht niet in de genoemde ordinanties: 'Deze bepalingen regelen immers de rechtspositie van predikanten en kerkelijk werkers, niet de posities van ouderlingen en diakenen.' Het college keek nog wel even naar de ordinanties over het dienstwerk van de ouderlingen en de diakenen (respectievelijk 3-10 en 3-11), maar ook in dat kader zou een maatregel van tijdelijke vrijstelling van werkzaamheden, vergelijkbaar met ordinantie 3-19, niet passen. Het college vond het uiteindelijk niet nodig om te dezer zake extra maatregelen ten aanzien van ouderlingen en diakenen op te nemen, naast de bestaande van ordinantie 4-13 en ordinantie 10-6 en volgende. (De eerstgenoemde ordinantie gaat over 'kerkenraad met gedelegeerden', als het functioneren van de kerkenraad ernstig verstoord is; de andere gaat over opzicht en tucht.) Het college nam het voorstel dan ook niet over.

Ambtsdragers

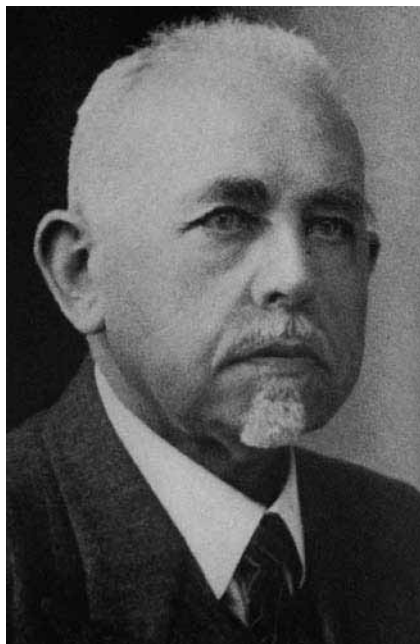
Maar: de generale synode ging daar niet in mee. Die stelt nu een nieuwe ordinantie 4-12a voor, met deze tekst voor lid 1: 'Indien in een gemeente spanningen optreden in verband met ontwikkelingen in de gemeente of het functioneren van een of meer leden van de kerkenraad niet zijnde de predikant kan het breed moderamen van de klassicale vergadering bepalen dat de betreffende ambtsdrager(s) zich gedurende enige tijd geheel of gedeeltelijk hebben te onthouden van ambtswerkzaamheden. Een besluit daartoe kan eerst worden genomen na overleg met de kerkenraad en de betreffende ambtsdragers en met het Regionale College voor de Visitatie en, in geval van ambtsdragers die verbonden zijn aan

een evangelisch-lutherse gemeente, in overleg met de evangelisch-lutherse synodale commissie.' En voor lid 2: 'In het besluit wordt aangegeven voor welke periode de maatregel geldt, op welke leden van de kerkenraad hij van toepassing is, van welke werkzaamheden de betreffende ambtsdragers zich hebben te onthouden en zo nodig hoe in de noodzakelijke werkzaamheden dient te worden voorzien.'

Liquidatie

Een vraag die gesteld zou kunnen worden, is deze: of spanningen in een gemeente altijd verkeerd zijn.

Het is vooral dr. O. Noordmans (1871-1956) geweest, die deze vraag gesteld heeft. In een lezing die hij ongeveer negentig jaar geleden gehouden heeft, laat hij als zijn mening weten dat een predikant als mens en niet als functionaris moet werken. Dat houdt meteen in dat conflicten niet uitgesloten zijn. Bij wijze van voorbeeld vertelt de spreker over een collega, die als zenuwpatiënt in Den Dolder verbleef: '(...) hij was het geweten van zijn gemeente, maar het provinciaal kerkbestuur heeft hem in het ongelijk gesteld.' Zo'n veertig jaar later zit het onderwerp Noordmans nog steeds hoog. In een artikel schrijft hij over de toenmalige ordinantie 13-30 van de hervormde kerkorde van 1951, door hem als 'een liquidatie achter een kerkelijk ijzeren gordijn' gekwalificeerd: 'Ruim 30 jaar geleden was dit het geval met een nobele herder, wijlen Frits Reitsma op een klein dorp in Groningen. Hij vertelde mij later hoe ze, door wat hij om Gods wil moest doen, tenslotte allemaal tegen hem waren.' Noordmans vervolgt: 'Een predikant behoort een geschiedenis met zijn gemeente te beleven. Er ontstaan verhoudingen, die zich min of meer consolideren. De stukken op het bord staan na enige jaren op een

Dr. O. Noordmans.

bepaalde manier. Men kan ze niet op elke willekeurige manier verplaatsen. Er bestaat ook in de pastoraal wat men een positie noemt. Er ontstaat enig rumoer rondom de pastor. Door eigen schuld, maar ook door Gods schuld. Door eigen karakter en temperament, maar eveneens wegens de eisen van het Evangelie en de gesteldheid der gemeente.' (In mijn proefschrift Noordmans in Friesland.

Bijdrage tot de biografie van een kerkvader heb ik laten zien dat er gedurende Noordmans' ambtsperiode in Suameer — van 1910 tot 1923 — grote spanningen in die gemeente waren. Die hadden in ieder geval alles te maken met zijn eigen karakter en temperament en met de gesteldheid der gemeente.)

Vruchtbaar

Iemand anders die de vraag of spanningen in een gemeente altijd verkeerd zijn, gesteld heeft, was dr. B.A.M. Luttikhuis. In 1998, toen de ordinanties 3-19 en 3-20 over vrijstelling en ontheffing van werkzaamheden voor predikanten voor de kerkorde van de Samen op Weg-kerk nog in bespreking waren, schreef hij geheel in de lijn van Noordmans: 'Gechargeerd gesteld: misschien zou er juist meer reden voor zulke maatregelen zijn bij predikanten die te weinig spanning in hun gemeente oproepen. Op zijn minst zal in ieder geval onderkend

Met kerkbalans het jaar rond

April

Model publicatie

In vrijwel alle gemeenten zal in april duidelijk zijn welk financieel beeld de actie Kerkbalans te zien geeft. Omdat het van belang is dat gemeenteleden ook op dit punt zo volledig mogelijk worden geïnformeerd, is het denkbaar een publicatie op te nemen in de geest zoals hieronder is vermeld in de protestantse gemeente van Kerkhuizen.

In de loop van maart waren alle toezeggingen binnen, met een resultaat van € 50.000.

Ten opzichte van het vorig jaar betekent dit een stijging van 3 pct., want de toezeggingen bedroegen omstreeks maart vorig jaar € 48.500. Nominaal is er € 1.500 méér ontvangen, hetgeen erg plezierig is, maar de werkelijkheid is in feite véél positiever.

De gemeente Kerkhuizen, die 900 leden telt, had vorig jaar een aantal toezeggers van 322 die € 48.500 (€ 150,62 per toezegger) toezegden.

De stand van zaken ziet er schematisch als volgt uit:

Aantal toezeggers vorig jaar	322	met een toezegging van	€ 48.500	(gemiddeld € 151)
Af: door vertrek en overlijden	15		€ 4.000	(gemiddeld € 267)
	307		€ 44.500	(gemiddeld € 145)
Bij:	5		€ 800	(gemiddeld € 160)
	312		€ 45.300	(gemiddeld € 145)
Bij: verhoging door 120 gemeenteleden met			€ 4.700	(gemiddeld € 39)
Situatie per maart dit jaar	312	toezeggers zegden toe	€ 50.000	(gemiddeld € 160)

moeten worden, dat er zich behalve onvruchtbare-destructieve spanningen ook vruchtbaar-opbouwende spanningen in een gemeente kunnen voordoen, en dat het onderscheid tussen die twee lang niet altijd even eenvoudig aan te wijzen is als men zou wensen.'

Een andere vraag is deze: of alleen predikanten in staat zijn spanningen in een gemeente te veroorzaken. Nu

Als gevolg van vertrek en overlijden is het aantal toezeggers gedaald met 15, die € 4.000 bijeen brachten. Er zijn 5 nieuwe toezeggers bijgekomen als gevolg van het feit dat zich enkele nieuwe gezinnen in onze gemeente hebben gevestigd, die € 800 toezegden. Verder waren er 19 toezeggers die hun bijdrage hebben verlaagd, waarmee een bedrag van € 900 gemoeid was. 120 Gemeenteleden hebben hun bijdrage verhoogd, wat € 4.700 opleverde.

Uit deze opzet blijkt dat de nominale stijging voor de kerkelijke gemeente van Kerkhuizen weliswaar 3 pct. was, maar dat de groep toezeggers die ten opzichte van vorig jaar gedaald is, bij vergelijking met de gemiddelde toezegging bijna 7,5 pct. méér heeft gegeven. Anders gezegd: het bijdrageniveau van de gemeenteleden is aanmerkelijk positiever dan vorig jaar.

Dat is een compliment waard aan de gemeenteleden die er gezamenlijk voor gezorgd hebben dat dit mooie resultaat kon worden bereikt.

de generale synode een nieuwe ordinantie 4-12a in overweging geeft, moet men vaststellen dat er oog lijkt te komen voor de mening dat ook andere ambtsdragers daartoe in staat zijn.

Dr. Wassenaar is gemeentepredikant in de protestantse gemeente te Hellendoorn en o.m. lid van de Commissie Orgelzaken van de Protestantse Kerk in Nederland.

Gereformeerde Bond bezint zich op problemen van kleine gemeenten

Kleine kerkelijke gemeenten zitten soms behoorlijk in de zorgen, zo meldt het Reformatorisch Dagblad van 7 maart 2011. Tijdens een bijeenkomst in Hoevelaken op 5 maart 2011 bood de Gereformeerde Bond voor deze gemeenten een podium. De heer B.A. van Noord, projectleider van samenwerking tussen gemeenten in de Protestantse Kerk in Nederland, schetste de situatie in menige kleine gemeente: veel ouderen, weinig jongeren, onvoldoende bestuurskracht en geestelijk leiderschap en geldgebrek. In Gelderland start 70 procent van de gemeenten met een negatieve begroting.

De Gereformeerde Bond belegde de bezinningsmorgen naar aanleiding van een in 2010 verschenen rapport van drie studenten van de Christelijke Hogeschool Ede over de toekomst van de kleine gemeenten. De conclusies van het onderzoek vielen algemeen secretaris drs. P.J. Vergunst niet mee. Van de kleine gemeenten zou 20 pct. tussen nu en tien jaar niet meer zelfstandig kunnen blijven. Hij riep op om problemen in de gemeenten in kaart te brengen en een lange termijnvisie te ontwikkelen.

De heer H. Feenstra, algemeen directeur van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland, benadrukte de zelfstandigheid van de gemeente als een protestants grondbeginsel. Hij adviseerde te investeren in vacatures in de kerkenraad of de jeugdraad, geld te werven volgens de methodiek van Kerkbalans Nieuwe Stijl of een isolationistisch dorpskarakter te doorbreken. Hij vroeg aandacht voor de financiële gezondheid van de gemeente. De heer Feenstra pleitte verder voor het vasthouden van fulltime predikantsplaatsen omdat dat de geestelijke groei van de gemeente ten goede komt en de soms geringe financiële armslag van de predikant verbetert. Gemeenteadviseur Van Noord vond dat samenwerking voor kleine gemeenten gewenst is, zonder op elkaars bestuurlijke stoel te gaan zitten. "Je moet samenwerking

In memoriam ds. T.D. van Soest

Op 27 maart 2011 overleed op de leeftijd van 85 jaar ds. Teunis Dirk van Soest. Op de rouwbrief staat vermeld: Emeritus predikant van de Nederlandse Hervormde Kerk en Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Ds. Van Soest, die gemeentepredikant was, maakte van 1961 tot de algemene vergadering van 1978 deel uit van het hoofdbestuur van de Vereniging van Kerkvoogdijen. In 1978 werd hij benoemd tot ziekenhuispredikant en gaf hij er de voorkeur aan zijn plaats in het hoofdbestuur af te staan aan een collega, die meer in directe zin bij het gemeentewerk betrokken is.

Hij heeft onze Vereniging en de Kerk gedurende een groot aantal jaren voortreffelijke diensten bewezen. Voor de Kerk als zodanig denken wij aan zijn belangrijke inbreng bij de organisatie van twee grote landelijke kerkbouwacties, namelijk de Kerkbouwactie 1959 en de kerkbouwactie Antwoord 64. In onze Vereniging kreeg ds. Van Soest vooral bekendheid door zijn vele publicaties in ons maandblad rond de plaatselijke geldwerving. Hij was voorzitter van de door het hoofdbestuur in 1961 ingestelde Commissie Wervingspubliciteit.

In "De Kerkvoogdij" van april 1961 schrijft hij daarover het volgende "Het hoofdbestuur besloot deze nieuwe afdeling klein op te zetten, want de Vereniging en haar leden zijn niet gediend met een kostbare overgeorganiseerde adviesinstantie. Het hoofdbestuur heeft een commissie ingesteld, waarin naast een vertegenwoordiger van het hoofdbestuur, enkele mensen zitting hebben die elkaar in het kader van de landelijke kerkbouwactie gevonden hebben. Het hoofdbestuur is blij dat het aan de kerkvoogdijen deze nieuwe service kan bieden. Het hoopt vele aanmeldingen binnen te krijgen en verwacht dat de commissie voor de geldwerving en de wervingspubliciteit veel goed werk zal kunnen doen in samenwerking met de kerkvoogden in de gemeente", aldus ds. Van Soest.

Hetgeen ds. Van Soest hoopte, is uitgekomen. Hij heeft vele persoonlijke adviezen aan kerkvoogden mogen verstrekken die restauratie- en/of nieuwbouwplannen hadden om daarbij een verantwoorde geldwervingsactie op te zetten. Daarnaast heeft hij vele jaren de z.g. uniforme teksten geschreven voor de jaarlijkse folders voor de inning van de vrijwillige bijdragen, die sinds 1974 onder de naam Kerkbalans plaats vindt.

Namens onze Vereniging had hij zitting in de in 1969 opgerichte Hervormde Commissie Geldwerving, de huidige Raad voor de Plaatselijke Geldwerving. Wij zijn ds. Van Soest, die ook vele jaren deel uitmaakte van de redactie van ons maandblad, veel dank verschuldigd voor hetgeen hij gedurende vele jaren voor de Kerk en onze Vereniging verricht heeft.

Namens het hoofdbestuur van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer,

Mr. P.A. de Lange, voorzitter

inclusief doen en proberen elkaars zelfstandigheid, ook in modaliteit, te respecteren". Dat is een veld van voetangels en klemmen, aldus enkele aanwezigen. In sommige plaatsen wordt de identiteit van gemeente of predikant in regionale verbanden niet gewaardeerd. Andere kleine gemeenten hebben

binnen de lokale kerkmuren met diverse opvattingen te maken. Veel vragen waren er ook over het omslagstelsel om de predikantstraktementen te betalen. De heer Feenstra maakt bekend dat de heffing per lid voor de solidariteitskas omhoog gaat, aldus de publicatie in het Reformatorisch Dagblad.

Dienstverlening aan gemeenten

R.M. Belder

Op 14 maart jl. hield de afdeling Utrecht, aan de vooravond van haar 75-jarig bestaan, in De Bilt haar voorjaarsvergadering die door een 45-tal kerkrentmeesters werd bijgewoond. De voorzitter van de afdeling, de heer W.G. Roseboom stond bij de volgende evenementen stil:

De jubileumbijeenkomst van de afdeling in het kader van het 75-jarig bestaan, zal plaatsvinden op 24 september 2011. Het VKB-Congres is op 9 april 2011 en staat in het teken van "Organisatie", een belangrijk onderwerp voor de kerkrentmeester. De hoofdinleiding wordt verzorgd door de voorzitter van het CNV, drs. J. Smit; voorts zijn er diverse workshops die met dit onderwerp te maken hebben en zijn er weer veel stands te bezoeken. In het kader van de behandeling in de synode van de nota "Hand aan de ploeg" hebben de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland en de VKB de handen ineen geslagen en zullen zij gezamenlijk in een aantal plaatsen voorlichtingsbijeenkomsten beleggen over de destijds door de Commissie Veerman aangedragen nota "Hand aan de Ploeg". Tenslotte wijst de voorzitter op de ontwikkelingen van de website van de VKB die in het afgelopen jaar is uitgebreid met een webwinkel en een module voor e-learning.

Vervolgens wordt een aantal huishoudelijke zaken afgedaan, waaronder de notulen van de voorjaarsvergadering van 2010, het jaarverslag en het financieel verslag over 2010 en de begroting 2011. De periodiek aftredende bestuursleden, te weten de heren W.G. Roseboom en J.Th. Verboom, worden voor een nieuwe periode herbenoemd. De vacatures ontstaan door het overlijden van de heer J. van Keulen (2009)

De aanwezigen tijdens de jaarvergadering in De Bilt. Veel onderwerpen kwamen tijdens de voorjaarsvergadering aan de orde.

en het vertrek van de heer G. Mur (2010) worden aangehouden.

Stichting Intermediair Kerkomroep Nederland (SIKN)

Hierna krijgen de vertegenwoordigers van SIKN gelegenheid een presentatie te geven over de nieuwe mogelijkheden van kerktelefoon met beeld. De heer M. Doornenbal deelt mee dat SIKN in 2001 is opgericht met het oog op het ontwikkelen van alternatieven voor KPN-telefoon. SIKN is een stichting van en voor kerken. Haar bestuursleden en overige vrijwilligers zijn allen betrokken bij één van de kerkgenootschappen waarvoor SIKN werkt. De heer Doornenbal wijst op de mijlpalen die SIKN in de afgelopen jaren bereikt heeft. Zo kwam in 2004 een internetplatform gereed en werd de eerste kerk aangesloten. In 2005 zijn de eerste kerken op de kabel aangesloten en in 2010 werden de eerste kerken met een beeldoplossing aangesloten. Per 1 januari 2011 zijn er meer dan 1.000 kerken aangesloten met meer dan 20.000 luisteraars elke zondag. Hierna geeft de heer D. van Heteren een uiteenzetting over de techniek. Aan de hand van een schema bespreekt hij een drietal zaken, namelijk:

- de kerk met de opnameapparatuur, de zender en de verbinding en de vrijwilligers die voor de bediening zorgen;
- kijk- en luister platform met een centraal landelijk platform, waarbij het beheer door de kerkrentmeester kan worden uitgevoerd; en
- kijken en luisteren dat op drie manieren kan: via de PC, via SimPC en via Settobox en TV. Er geldt een korting op de belkosten. De luisteraar betaalt niets.

Tenslotte toont de heer Van Heteren enkele praktijkvoorbeelden, zodat de aanwezigen direct kennis kunnen maken met de mogelijkheden van Kerkomroep.nl.

Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Utrecht (SBKGU)

Voor de pauze krijgt de heer R. Krol, bestuurslid van de SBKGU, gelegenheid een presentatie te geven over het werk van de stichting. De SBKGU geeft colleges van kerkrentmeesters die als donateur van de stichting zijn aangesloten adviezen op het terrein van restauratie van met name monumentale kerkgebouwen. Naast contacten met bij de restauratie betrokken partijen, kan zij ook het contact met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed onderhouden. ►

Ook geeft de stichting adviezen bij aanpassing van het interieur van de kerk.

Tenslotte verleent de stichting haar bemiddeling bij afstoting en herbestemming van kerkgebouwen en wijst zij colleges van kerkrentmeesters op het tijdig aanvragen van BRIM-subsidies. De stichting die 15 jaar geleden door het bestuur van de provinciale afdeling Utrecht werd opgericht, beschikt sinds 14 maart 2011 over een eigen website, zo besluit de heer Krol.

Kantoor der Kerkelijke Goederen (KKG)

Na de pauze wordt het programma voortgezet met een presentatie door de heer ing. L. ten Hooven, rentmeester en specialist bij aan- en verkoop van kerkgebouwen, over het werk van het KKG. Aan het KKG, dat destijds KG(eestelijke)G heette, zijn vijf rentmeesters verbonden, terwijl 450 colleges van kerkrentmeesters en diakenen, alsmede overige instellingen tot het klantenbestand behoren. KKG voert het beheer over ruim 10.000 ha grond en 180 panden.

Naast het beheer van gronden houdt het KKG zich ook bezig met het uitvoeren van incidentele opdrachten. De heer Ten Hooven wijst er voor de goede orde nog op dat herbelegging in gronden een relatief interessante belegging is met een rendement van circa 3 pct. De aan- en verkoop van kerkgebouwen heeft de afgelopen jaren een grote vlucht genomen. Aanvankelijk begon het afstoten van kerkgebouwen in de steden, maar nu voltrekt dat zich over het gehele land. Op plaatselijk vlak is nadrukkelijk behoefte aan procesbegeleiding waarin het KKG uitstekend in kan voorzien.

Tenslotte deelt de heer Ten Hooven mee dat de visie van KKG is: het behoud van het eigendom en optimalisering van de opbrengsten. Want het belang van de kerkelijke gemeente staat op de voorgrond.

Kantoor Kerkelijke Administraties (KKA)

Hierna krijgt zijn collega van het KKA, de heer W. den Dikken, het woord, die een presentatie verzorgt

De voorzitter van de afdeling, de heer W.G. Roseboom (rechts), feliciteert de heer Veldhuizen.

over de administratieve dienstverlening. Het KKA is in 1996 ontstaan en voortgekomen uit het KKG. Het KKA begon met 2 medewerkers en dat aantal is inmiddels uitgebreid naar 41. Het KKA is in alle financiële zaken een specialist en zorgt voor de vereiste continuïteit in de gemeente. Het KKA kan veel werk uit handen nemen van de colleges van kerkrentmeesters. Naast het verzorgen van de financiële administratie, kan het KKA ook de salaris- en traktementadministratie uitvoeren. Voorts het opstellen van de jaarrekening en begroting en het verstrekken van managementinformatie. Naast werkzaamheden die het op een kerkelijk bureau kan verrichten, kan het KKA ook incidenteel worden ingeschakeld in geval van ziekte. Tenslotte wijst de heer Den Dikken nog op HoreKKA, waarin KKA in het kader van de horeca-exploitatie zijn know how op het gebied van vergunningen, tarieven en rendement ter beschikking stelt van de colleges van kerkrentmeesters.

Stichting Kerkelijke Geldbeheer (SKG)

Tenslotte vertelt de heer R.Ch. Scheffers van SKG over het werk van SKG ten behoeve van de plaatselijke gemeenten. SKG is een financiële dienstverlener en is een betrouwbare partner bij financieringen. Zij werkt nauw samen met het Natio-

naal Restauratie Fonds en heeft oog voor hetgeen zich op plaatselijk vlak op kerkrentmeesterlijk gebied afspeelt.

Verder wijst hij op de nieuwe dienstverlening van SKG, namelijk het SKGCollect, waarbij het geefgedrag van de leden kan worden bevorderd. Het project is toekomstgericht en kan worden uitgebreid met alle geldwervingsmogelijkheden die plaatselijk door colleges van kerkrentmeesters en colleges van diakenen worden uitgevoerd. De heer Scheffers deelt mee dat SKGCollect een project voor drie jaar is en dat de totale kosten voor die periode op circa € 700 uitkomen. SKGCollect is een moderne tool voor het hedendaagse betalingsverkeer. Tenslotte toont de heer Scheffers enkele modellen van SKGCollect, zoals die door de hervormde gemeenten van Kampen en Rijssen zijn aangebracht.

P.E. Veldhuizen 25 jaar bestuurslid

De voorzitter bedankt alle inleiders die op deze avond in vogelvlucht een grote hoeveelheid informatie in de volle breedte van het werk van de colleges van kerkrentmeesters voor het voetlicht hebben gebracht. Het is de bedoeling via het intermediair van de VKB de diverse aan de Kerk flankerende organisaties door middel van dit soort bijeenkomsten bijeen te brengen, zodat de colleges

van kerkrentmeesters kennis kunnen nemen van een grote hoeveelheid informatie die zij nodig hebben om zich optimaal te kunnen inzetten voor het werk in hun gemeente.

Tenslotte staat de voorzitter stil bij het 25-jarig jubileum als bestuurslid van de secretaris-penningmeester van de afdeling, de heer P.E. Veldhuizen uit Driebergen-Rijsenburg. Hij memoreert diens zeer zorgvuldige wijze van werken en zijn grote inzet voor het werk van de provinciale afdeling Utrecht van de VKB en laat die dank vergezeld gaan van een attentie en bloemen. Nadat de voorzitter de bijeenkomst met dankgebed heeft beëindigd, sluit hij deze voorjaarsvergadering.

Restauratie Dorpskerk en bouw kerkelijk centrum Leimuiden

De protestantse gemeente in Leimuiden heeft gevorderde plannen voor de restauratie van de Dorpskerk. De kerk kamp met een ernstig verzakte vloer. Het orgelbalcon is verzakt en 's winters is het klimaat slecht regelbaar. Daarnaast dient hier en daar het houtwerk vervangen te worden en krijgt de kerk een schilderbeurt.

Architectenbureau Roos en Ros uit Oud-Beijerland heeft een plan gemaakt waarbij de kerk een nieuwe betonvloer krijgt die op korte stalen buispalen rust. De vloer wordt voorzien van vloerverwarming. Na de restauratie krijgen de grafzerken weer een plek in de nieuwe vloer. De nodige subsidies en vergunningen zijn aangevraagd. Tevens zal de gemeente een nieuw kerkelijk centrum bouwen aan de Dorpsstraat. Het ontwerp van architectenbureau Roos en Ros bevat een ruime ontmoetingshal, een aantal grotere en kleinere zalen, een ruime keuken en een consistorie. Op de eerste verdieping krijgt de jeugd de nodige ruimte. Tevens krijgt het gebouw een opbaarruimte met mortuarium, aldus een bericht in het Reformatorisch Dagblad van 14 december 2010.

Eerste voorlopige cijfers Kerkbalans 2011

R.M. Belder

Zoals gebruikelijk zal de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) deze zomer weer cijfers bekend maken naar aanleiding van de respons op de terug ontvangen inlichtingenstaten van de actie Kerkbalans 2011. Uit kerkbladen en berichten van colleges van kerkrentmeesters die ons hebben bereikt, geven we de voorlopige reacties weer van de volgende gemeenten.

Deventer

In het kerkblad "Wervel" van maart meldt het college van kerkrentmeesters van de protestantse gemeente van Deventer dat volgens de stand per 9 februari 2011 men aan toezeggingen een bedrag van € 272.215 mocht noteren. In 2010 zegde dezelfde groep gemeenteleden een bedrag van € 262.935 toe. Dat is een stijging van 3,5 pct. en dat is erg verheugend, aldus het college van kerkrentmeesters.

Amerongen

Het college van kerkrentmeesters van de hervormde gemeente te Amerongen bedankt in het kerkblad van 15 maart 2011 de vele vrijwilligers die zich begin dit jaar weer hebben ingezet om de actie Kerkbalans 2011 te doen slagen. "Dat onze kerk van blijvende waarde is, blijkt uit de hoogte van de toezeggingen: ongeveer € 108.000 is er tot nu toe toegezegd. Dat is een fantastisch resultaat waar we als gemeente dankbaar voor mogen zijn. De totale inkomsten van Kerkbalans 2010 staan nu op iets meer dan € 114.000 en dat is iets meer dan in 2009", aldus het college van kerkrentmeesters.

Overberg

In hetzelfde kerkblad maken de kerkrentmeesters van de hervormde gemeente Overberg bekend dat een eerste telling een bedrag van € 47.505 aangeeft. Dat betekent een stijging van ruim 5 pct. ten opzichte van vorig jaar.

Emmen

Het college van kerkrentmeesters van de protestantse gemeente Emmen maakt in het kerkblad van maart 2011 bekend dat toen de uitkomst van de telling van de actie Kerkbalans 2011 bekend was, dit een tegenvaller gaf van € 21.000. "Natuurlijk zijn we dankbaar voor degenen die wel hebben toegezegd. Er is zeker meer geld nodig om alle taken uit te voeren", aldus het college van kerkrentmeesters.

Amersfoort

In het blad "Drieluik" van maart 2011 wordt gemeld dat een bedrag van € 2.286.000 voor de gehele protestantse gemeente aan kosten is begroot, waarvan € 1.284.000 uit inkomsten via de actie Kerkbalans wordt gedekt. Op 15 februari 2011 werd de uitslag bekend gemaakt. Op grond van gedane toezeggingen kan de gemeente rekenen op € 1.270.714 inclusief de zogenaamde bijschattingen. Dat betekent dat er nog flink wat reacties verwacht worden. Van de 5.068 benaderde adressen had 65 pct. een bijdrage toegezegd. Het aantal bijdragers is, in vergelijking met de eerste uitslag van 2010 met 5 pct. gestegen, aldus de publicatie in "Drieluik".

Veenendaal

De hervormde gemeente te Veenendaal meldt dat eind februari 2011 de stand van de Actie Kerkbalans € 1.156.400 bedraagt. In de begroting is uitgegaan van een bedrag van € 1.190.000. Dat betekent dat we op dit moment nog een verschil hebben van € 33.600 ten opzichte van de begroting 2011. De ervaring leert echter dat lopende het jaar er nog bijdragen worden toegezegd die totaal gezien het mogelijk maken dat we het begrote bedrag van de vrijwillige bijdragen van 2011 gaan realiseren, aldus het college van kerkrentmeesters op de website van deze gemeente.

Tekstenservice

Sinds enkele jaren biedt de RPG aan ►

colleges van kerkrentmeesters de mogelijkheid om folderteksten of teksten voor brieven die voor een bepaalde doelgroep (dus de aanpak van "Verdiepen") bestemd zijn, door deskundige tekstadviseurs te laten beoordelen. In het afgelopen seizoen hebben weer enkele tientallen colleges van kerkrentmeesters gebruik gemaakt van deze vorm van dienstverlening. Enkele van deze colleges van kerkrentmeesters is gevraagd hoe sindsdien de actie Kerkbalans 2011 in hun gemeente is verlopen. Hier volgt een bloemlezing van hun reacties.

Noordbergum

Het college van kerkrentmeesters van de protestantse gemeente Noordbergum heeft als extra activiteit de categorie bijdragers kleiner dan € 50 benaderd. Het resultaat is als volgt. Totaal zijn er 85 brieven verzonden die in 2010 een gemiddelde bijdrage van € 33 verstrekten. Van 25 adressen waaronder enkele studerende leden, gaf 9 te kennen als lid te bedanken, 8 adressen zijn verhuisd en een aantal heeft niet gereageerd. Van de 60 leden die wel reageerden is, hebben 45 hun bijdrage niet verhoogd. Hun bijdrage is voor 2011 gemiddeld € 31; 15 reageerden positief want zij deden een toezegging van gemiddeld € 83. Van deze 60 bijdragers is de gemiddelde bijdrage gestegen naar € 44. Conclusie: het heeft een positief resultaat opgeleverd, het had beter gekund, maar we houden moed!, aldus het college van kerkrentmeesters.

Lunteren

Het college van kerkrentmeesters van de gereformeerde kerk van Lunteren had voor diverse doelgroepen brieven gemaakt, die naar de mening van het college uitstekend hebben gewerkt. Voorzichtig mag worden gezegd dat de aanpak van "Kerkbalans Nieuwe Stijl" die voor het eerst is toegepast, zo'n 16 pct. meer heeft opgebracht.

Overige reacties:

Protestantse gemeente Olst: stijging: 1,4 pct.

Hervormde gemeente Hooge

Zwaluwe: stijging: 3,8 pct.

Hervormde gemeente Vollenhove:

stijging: 3,3 pct.

Hervormde gemeente Waspik: lichte daling van 0,3 pct.

Protestantse gemeente Denekamp: stijging: 6 pct.

Protestantse gemeente Okkenbroek: stijging 4,6 pct.

Protestantse gemeente Makkum: stijging 4 pct.

Dronten stoot mogelijk kerk af

De protestantse gemeente van Dronten onderzoekt de mogelijkheden om een van de twee kerkgebouwen af te stoten. De gemeente beschikt nu over twee kerkgebouwen, de Ark en de Open Hof. Het is nog niet bekend welk kerkgebouw het wordt. Een commissie (Samen onderweg naar een kerkgebouw) zal in het voorjaar met een advies komen. De commissie schrijft dat de financiële situatie van Dronten een reden is van het onderzoek, maar er is meer. "Uit onze gesprekken is gebleken dat dit niet de belangrijkste reden is om over te gaan naar één kerkgebouw. Andere belangrijke overwegingen zijn het samen gemeente willen zijn en het teruglopend aantal leden", aldus een bericht in het Reformatorisch Dagblad van 7 december 2010.

Naar een landelijke interieurwacht

In de Nieuwsbrief van december 2010 van de Monumentenwacht Nederland wordt erop gewezen dat naast het exterieur van een gebouw, ook het interieur van belang is. Dat interieur laat vaak te wensen over. Een interieurwacht zou hierin verbetering kunnen brengen. Daarom stimuleert Monumentenwacht Nederland, samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) de oprichting van zo'n organisatie.

Monumentenwachters krijgen regelmatig vragen van eigenaren en beheerders of ze ook even kunnen kijken naar wandschilderingen, meubels, kroonluchters, maar dat is een ander soort specialisme en in zo'n geval moeten de bouwkundig geschoolde monumentenwachters voor de eer bedanken. Behalve in Noord-Brabant en Limburg, want

daar kan men worden doorverwezen naar een interieurwacht die bij de Monumentenwacht in dienst is. Van die service maken vele abonnees gebruik, want de gedachte is vaak dat men deskundig advies wil van iemand die onafhankelijk en betrouwbaar is en rekening houdt met de wensen en mogelijkheden, aldus de Nieuwsbrief.

Verkoop Exoduskerk 's-Gravenhage

Op 27 december 2010 is de notariële akte gepasseerd waarbij de Exoduskerk in Den Haag werd verkocht aan de d'Eglise Evangélique de la Haye. Deze migrantenkerk uit Zaïre hield als huurder reeds haar diensten op zondagmiddag in dit kerkgebouw. De verkoop van de Exoduskerk had plaats op 27 januari 2010 via een internetveiling. Hier bleek dat een migrantenkerk uit Nigeria de hoogste bidder was. Korte tijd later trok deze gemeente zich echter terug. Hierop besloot het college van kerkrentmeesters in nader overleg te treden met de op één na hoogste bidder. Dit betrof de migrantenkerk uit Zaïre.

Het college van kerkrentmeesters hechtte veel waarde aan de overdracht van de Exoduskerk aan een kerkgenootschap, omdat daarmee de functie van het kerkgebouw behouden blijft. Daarom was het college ook bereid de koper een hypothecaire geldlening te verstrekken toen bleek dat de financiering door een bank erg moeizaam verliep. In de voorwaarden voor deze lening is bepaald dat de Exoduskerk van rechtswege terug gaat naar de protestantse gemeente van 's-Gravenhage als de koper onverhoopt zijn verplichtingen niet kan nakomen, aldus de Nieuwsbrief van het Haagse college van kerkrentmeesters van februari 2011.

Passende herbestemming voor Westerkerk van Goes

Aanwezigen tijdens het minisymposium in de Westerkerk van Goes.

Tijdens het minisymposium dat op 21 oktober 2010 in de Westerkerk van Goes plaatsvond, voerde ook de voorzitter van de Stichting Johannes Thielen, de heer R.F.J. van Willigen, het woord. Hij schetste in het kort de historie van deze in 1929 aan de Westwal te Goes gebouw gereformeerde kerk naar een ontwerp van architect F.G.C. Rothuizen te Goes.

Nadat de kerk in 2007 werd verkocht aan een projectontwikkelaar, moest deze het gebouw in 2009 opnieuw verkopen. De stichting die het gebouw op 30 december 2009 heeft gekocht, is genoemd naar de zeer bij de kerk betrokken zijnde Johannes Thielen. Nadat Thielen in 2008 overleed, heeft zijn weduwe, mevrouw Thielen-Smit een deel van haar vermogen aangewend om de kerk te kopen. Mevr. Thielen wilde voorkomen dat de kerk omgebouwd zou worden tot appartementcomplex. Zij heeft samen met haar man vele jaren in de Westerkerk gekerkt en haar man was toentertijd lid van de kerkenraad.

Voor het beheer van het kerkgebouw is een bestuur gevormd dat bestaat uit vijf personen. Zij hechten aan het voortbestaan van de kerk in de huidige staat wegens de markan-

te architectuur en historische achtergrond. De stichting heeft als doel de kerk ter beschikking te stellen voor religieuze, culturele en maatschappelijke activiteiten. Het gebouw is een rijksmonument en het is recent ingestroomd in de BRIM-regeling. Dit houdt in dat er voor de Westerkerk een subsidie aangevraagd kan worden voor restauratie op basis van een zesjaarsplan.

De heer Van Willigen deelde mee dat de herbestemde Westerkerk, die ruim 500 zitplaatsen telt, bedoeld is als ontmoetingsplaats en daarom ook te huur is. Dat geldt voor kerkdiensten, rouw- en trouwbijeenkomsten en repetities en uitvoeringen van koren, maar ook voor culturele activiteiten zoals (klassieke) concerten, lezingen of exposities. Maar de opbrengsten hiervan zijn niet toereikend om het gebouw geheel te onderhouden, want de jaarlijkse exploitatiekosten zijn enorm. Bovendien moet achterstallig onderhoud worden verricht en moet het orgel dringend opgeknapt worden. Daarom is sponsoring door bedrijven voor de Stichting erg belangrijk. Ondernemers die haar steunen, krijgen vanaf een jaarlijkse bijdrage van € 250 een vermelding

met logo op de sponsorpagina. Men kan de Stichting ook steunen door sponsoring in natura. Daarbij kan gedacht worden aan het kosteloos ontwerpen van briefpapier, of het tegen geringe vergoeding leveren van een geluidsinstallatie of brandpreventiematerialen.

Het is een hele uitdaging om het gebouw optimaal functioneel te maken en te houden, maar het is zeker de moeite waard dit in 1929 door de heer A. Rothuizen ontworpen gebouw te behouden, zo besloot de heer Van Wingeren.

Restauratie kerk Vught onzeker

Het bisdom 's-Hertogenbosch wil dat de Petruskerk in Vught niet meer gerestaureerd wordt, nu het plan voor herbestemming van het gebied rond de kerk niet doorgaat. Het bisdom heeft het College van Burgemeester en Wethouders van Vught gevraagd de monumentale status van de Petruskerk te laten vervallen, om zo sloop mogelijk te maken.

Gemeenteraad en College van B. en W. willen de Petruskerk graag behouden. Er is al € 2 miljoen gereserveerd voor het behoud van de kerk. De Stichting Behoud Petruskerk ziet mogelijkheden voor een maatschappelijke bestemming van de kerk, maar daarvoor is toestemming van het bisdom nodig, aldus een bericht in het Reformatorisch Dagblad van 28 december 2010.

Draaginsignes Jubilea

LEGPLAQUETTE

toegekend aan

Ton van de Berg, Geertruidenberg
20 jaar organist

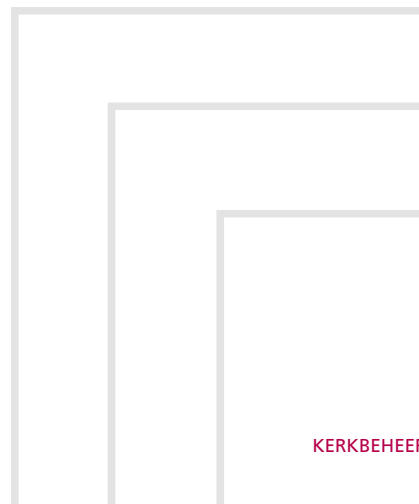
T. van de Berg, Geertruidenberg.

Criteria voor toekenning draaginsignes e.d.

Degenen die werkzaam zijn in de beheerssector van de gemeente waarvoor het college van kerkrentmeesters als zodanig een taak is toebedeeld, komen in aanmerking voor een draaginsigne of legplaque met oorkonde. De criteria hiervoor zijn:

- legplaque bij minimaal 15 functiejaren;
- zilveren draaginsigne bij minimaal 25 functiejaren;
- gouden draaginsigne bij minimaal 40 functiejaren; en
- gouden draaginsigne met diamantje bij minimaal 50 functiejaren.

Wanneer hieraan niet voldaan kan worden, dan kan men de z.g. vrijwilligersspeld bij de VKB bestellen die beschikbaar is voor alle kerkelijke vrijwilligers, zowel plaatselijk, regionaal als landelijk. Nadere informatie kan verkregen worden bij mevr. R. Kersten, tel. 078 – 63 93 664, e-mail r.kersten@kerkrentmeester.nl of bij mevr. J. Zwep, tel. 078 – 6393665, e-mail: j.zwep@kerkrentmeester.nl

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan

Cees de Laat, Klundert
50 jaar organist

C. de Laat, Klundert

Pieter van Drunen, Velp
58 jaar organist

P. van Drunen, Velp.

GOUD

toegekend aan

Bartha Slot-Stolte, Langeslag-Heino
40 jaar organiste

Berendina van Wifferen-Staman,
Langeslag-Heino
40 jaar organiste

Mathijs de Lang, Wijchen-Leur en
Batenburg
40 jaar koster

M. de Lang, Wijchen-Leur en Batenburg.

ZILVER

toegekend aan

Marianne van der Spek-Korporaal,
Brandwijk
25 jaar organist

M. van der Spek-Korporaal, Brandwijk.

Jacob van Renswoude, Brandwijk
25 jaar notabel en tuinman

Dick Dijk, Groningen
25 jaar organist

D. Dijk, Groningen.

Wim de Zeeuw, Naaldwijk
33 jaar beheer en organisatie
kerkradio

Cornelia Arnolda Bos-Veenhof,
Nederlangbroek
25 jaar verzorgen en verspreiden van
het kerkblad "De Kerkklok"

C.A. Bos-Veenhof, Nederlangbroek.

PRONK BOUWT MET MEERWAARDE

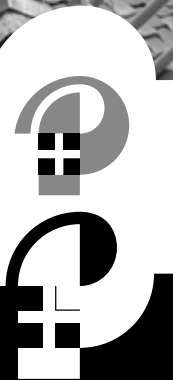
PRONK LEIDERS BV

Vakgroep
Restauratie

leidekwerk
lood-, koper- en zinkwerk
ladder- en klimhaken

Machinestraat 2, Postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 39 13 74, fax (0226) 39 20 32

E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

Alles wat voor uw kerkgebouw/ renovatie nodig is:

- collectebussen, collectezakken + rekken
- liturgieborden
- doopvont
- avondmaalserviezen, linnen, tafels,
- kerkbanken, stoelen, kathedr, lezenaar,
preekstoel, knielbanken.

MEUBELMAKERIJ

Louis Meijer

Correspondentie adres:

Gersteveld 36, 3902 ES Veenendaal
Showroom: Bobinestraat 1B, 3903 KE Veenendaal
Telefoon 0318-52 99 74, www.kerkinterieur.nl

A. van der Vliet

ADMINISTRATIEVE DIENSTEN

Graaf van Lyndenlaan 25 • 3771 JB Barneveld • Tel. 0342-424113
Fax 0342-424368 • Mobiel 06-55831798 • E-mail: info@vdrvliet.org

Uw adres voor:

- Advisering, inrichting en verzorging van financiële/kerkelijke administraties
- Samenstellen en controleren van jaarrapportages
- Advisering en begeleiding van leden- en bijdragenadministraties

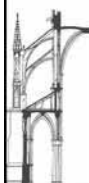

- restauratie-, nieuwbouw- en uitbreidingsplannen
- instandhoudingsplannen
- advisering inzake subsidie

Voor het instandhouden van uw kerkgebouw met de status van rijksmonument biedt de rijksoverheid een subsidie in het kader van de Brim-regeling. Subsidie tot een maximum van € 650.000 is mogelijk op basis van een investering van € 1.000.000 aan subsidiabele kosten. De subsidie wordt bepaald op basis van een goedgekeurd meerjaren onderhoudsplan met een looptijd van 6 jaar.

Voor verschillende categorieën rijksmonumenten heeft De Steunbeer BV inmiddels meer dan 250 van deze plannen opgesteld.

Naast het opstellen van het plan en het aanvragen van de subsidie begeleidt De Steunbeer BV desgewenst ook de uitvoering van de werkzaamheden van aanbesteding tot en met oplevering.

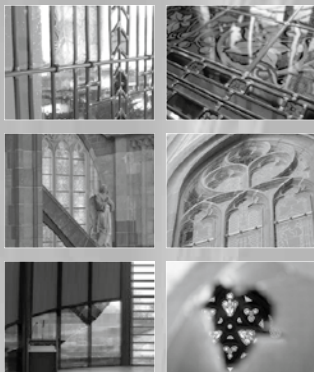
De Steunbeer BV

(restauratie) architecten

Havenpark 13-15 4301 JG Zierikzee
T 0111 - 450 930
steunbeer@monumentenweb.nl
www.steunbeer.com

Uw glas-in-lood, onze zorg !

- Glas-in-lood restauratie
- Nieuw glas-in-lood
- Gebrandschilderd glas-in-lood
- Glasappliqué
- Gezandstraald glas
- Glasfusing
- Grafmonumenten
- Gast-atelier voor kunstenaars

bv GlasbewerkingsBedrijf Brabant "Gbb"

Kapitein Hatterasstraat 10
5015 BB Tilburg
Tel: 013-5325110
Fax: 013-5427305
Mail: info@gbb.nl
Web: www.gbb.nl

Van der Wal Glas in Lood bv
Het Hoge 5, 7251 XT Vorden
Tel: 0575-555742 Fax: 0575-555679
Van Oldenbarneveldtstraat 83
6828 ZN Arnhem Tel: 026-3706731

Mail: info@vanderwal-glasinlood.nl
Web: www.vanderwal-glasinlood.nl

fabriek van
ELEKTR. LUIDMOTOREN
TORENUURWERKEN
(synchroon- of met
radiografische besturing)
VERLICHTE WIJZERPLATEN
OOK IN LED UITVOERING
RESTAURATIES

"DE KLOK"

5735 GP AARLE-RIXTEL
KAPEL-LAAN 1 TELEFOON (0492) 38 12 02

NIEUWBOUW
RESTAURATIE
ONDERHOUD

Platinalaan 10
5234 GH 's-Hertogenbosch
Tel 073 641 29 51
Fax 073 642 50 55
www.pelsenvanleeuwen.nl
info@pelsenvanleeuwen.nl

Dominicanenkerk Zwolle

Een **goede verstaanbaarheid** in de kerk is niet altijd eenvoudig te realiseren. Door een veelheid aan akoestische factoren is het nodig een professionele en ervaren partner in te schakelen.

Schaapsound is dé leverancier op het gebied van kerkgeluids-installaties, projectie en videoapparatuur en moderne oplossingen voor de kerktelefoon.

Niet alleen door jarenlange ervaring in honderden kerken, maar ook door ons specialisme in het zelf ontwikkelen van hoogwaardige, innovatieve producten. **Zo kunnen we optimaal inspelen op uw specifieke situatie.**

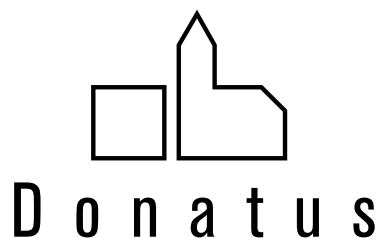
schaapsound

Ridderkerk: Kaartenmakerstraat 18, 2984 CB; Tel. 0180 41 46 00 Zwolle: Baileystraat 2a, 8013 RV; Tel. 038 785 19 77
www.schaapsound.nl info@schaapsound.nl

Donatus verzekert vertrouwd

Donatus verzekert kerkgebouwen en alles wat daarbij hoort. Zoals doopvonten, kanselbijbels en orgels. Ook voor vrijwilligers en werkers in kerkelijke dienst hebben we passende verzekeringen. Donatus is een betrokken specialist. Klein genoeg om u persoonlijk van dienst te zijn. Groot genoeg om met een gerust hart uw verzekeringsbelangen aan toe te vertrouwen. Donatus is een onderlinge verzekeringsmaatschappij zonder winstoogmerk. Samen met u zorgen we ervoor dat wat waardevol is, behouden blijft voor onze kinderen en hun kinderen en hun kinderen...

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

BELANGENBEHARTIGING • DIENSTVERLENING • KENNISINSTITUUT

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer is de organisatie van beheerders in de Protestantse Kerk in Nederland. De VKB zorgt voor de belangenbehartiging en de dienstverlening voor haar leden.

Daarnaast is de Vereniging een kennisinstituut ten dienste van kerkrentmeesters en alle andere beheerders in de Kerk. De VKB beschikt daartoe over veel kennis en ervaring op het gebied van geldwerving, gebouwen en monumenten, beheer van begraafplaatsen, verzekeringen, enz.

De VKB weet wat er speelt in de kerk en in de wereld daar omheen. Zij weet wat kerkelijke gemeenten nodig hebben en zoekt daar betaalbare oplossingen voor. Protestantse gemeenten, Hervormde gemeenten, Gereformeerde kerken en Evangelisch-Lutherse gemeenten, maar ook externe relaties die binnen de doelstellingen van de Vereniging vallen, kunnen gebruik maken van de volgende diensten van de VKB:

- **MAATWERK IN VERZEKERINGEN:**
nu al ruim 6000 verzekeringen, ondergebracht bij Marsh/Mercer, voor WA, bestuurdersaansprakelijkheid, rechtsbijstand, ongevallen, fraude en beroving, vervanging van predikanten, zorg en inkomen, inkomensverzekeringen onder op maat gemaakte polisvoorwaarden en tegen uiterst scherpe premies.
- **STEUN BIJ GELDWERVING:**
al het materiaal voor de actie Kerkbalans (Nieuwe Stijl), eigen folders en brochures voor uw gemeente, advies voor de plaatselijke geldwerving
- **ADVIEZEN VOOR BEHEERDERS:**
over kerktorens, orgels en kerkverwarming, belastingwetgeving en beheer van kerkelijke begraafplaatsen
- **PUBLICATIES:**
handleiding voor kerkrentmeesters, modellen voor plaatselijke regelingen, overeenkomsten en tarieven
- **ONDSCHIEDINGEN VOOR VRIJWILLIGERS:**
draaginsignes, legplaquettes en speldjes bij jubilea van kerkelijke medewerkers.

VKB - IN DIENST VAN DE KERK

Centraal Bureau Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN
Nicolaas Maessingel 271D, 3311 KS Dordrecht.
Postadres: Postbus 176, 3300 AD Dordrecht.
Telefoon: 078 - 639 36 66, Fax: 078 - 631 59 49
E-mail: info@kerkrentmeester.nl
Website: www.kerkrentmeester.nl

